DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 8 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba", Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba", Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 28. **V Ljubljani, dne 12. julija 1917.** **Leto XXX.**

Najboljši.

Marsikaj navidez zagonetnega je bilo treba že razjasniti tekom sedanje božje pozkušnje. Kdor je pazno čital I. zvezek Domoljubove knjižnice »Vojska in mir«, je — tako upamo — prišel do jasnosti v marsičem, kar ga je prej motilo in begalo. Dannadan se pa porajajo novi dvomi, nove težkoče in ugovori, ki nanje vsakdo ne more dati zadovoljivega odgovora. Skoraj se včasih tega ali onega loti skušnjava, da bi Bogu vsemodremu očital, češ, zakaj je zahteval uprav najboljšega sina, zakaj je padel uprav ta in ta oče, gospodar, ki bi bil še toliko dobrega storil, ki je bil duša katoliških organizacij v župniji, dočim so drugi ostali, ki so slabo živeli in tudi za bodoče nič prida ne obetajo . . . .

Toda v l u č i k r š č a n s t v a izgine marsikatera tmnina. Če vprašamo razum in ne poslušamo samo glasila čutečega srca, bomo marsikatero nesrečo lažje sprejeli. Poglejmo!

Najprej bodi povedano, da se dostikrat motiš, če misliš, da je edino tvoja sodba, tvoje mnenje pravo. Ali so tisti, ki jih imaš za najboljše, res tudi v božjih očeh najboljši? Večinoma si napravimo sodbo po zunanjosti: po vedenju človeka, po njegovi izobrazbi, po ljubeznivem ali mrzlem obnašanju do nas. Bog pa preiskuje srce in obisti. Na tehtnici božje pravičnosti velja neizmerno več: čisto srce, trdna vera, jasni nameni, nesebična ljubezen do bližnjega — kot pa take prednosti, ki padejo same v oči.

Če sodimo po človeško: Ali ne vzbuja ravno spomin na dobre, ki so žrtvovali dragoceno življenje za domovino, pri potomcih karmoč plemenita čuvstva in gorko domovinsko ljubezen, češ, »ta in ta iz naše hiše je padel za brambo domovine«. Bil je res plemenit, vzoren, ljubezniv in vnet za vse; mi ga hočemo posnemati!« Kako vse drugače vpliva taka misel, kot če bi morali priznati: »Tudi iz naše družine je umrl eden v vojski, pa ga ni bilo kaj škoda«. Blagi mladeniči, vrli možje, ki so padli na bojiščih, še žive v naših srcih, bodo živeli v zgodovini, se jih bodo s hvaležnostjo spominjali še dolgo, dolgo vsi, ki so jih poznali, ki so ž njimi občevali in se trudili za vzvišene cilje.

Seveda vsi ti in drugi razlogi niso še v stanu dati prave tolažbe v vroči žalosti za tistimi, ki so padli na bojišču. Na pomoč morajo priti še višji nagibi, ki človeka ganejo, da se sprijazni z naklepi božje previdnosti. Taka zdravila nam pa daje edinole s v. v e r a.

Bog je gospodar našega življenja. Dal nam je življenje, pa ga lahko vzame, kadar njemu dopade. V njegovi roki je cvetka življenja, pa tudi smrtni srp. Namen našega življenja je, da vse moči uporabljamo na čast in slavo božjo. Toda že prvi človek je zlorabljal darove božje — in tako gre dalje od stoletja do stoletja. Prosta volja človekova hlepi po napačni prostosti, ne mara za okove in spone, ne mara priznati, da je vse, kar imamo, dar božje dobrotljivosti, in da je vse to treba uporabljati za Boga in njega čast. Krivda se je kupičila na krivdo, neizmerno je breme razžaljenja božjega. Božja pravičnost je zahtevala zadoščenje. Sam Sin božji se poniža in žrtvuje, ker zemlja ni imela ničesar, s čemer bi se odtehtala neskončna krivda. S i n b o ž j i, N a j b o l j š i, N a j č i s t e j š i, N a j s v e t e j š i je trpel in umrl, da je zadostil za razžaljenje, da je vpostavil čast božjo, da je spravil človeštvo s Stvarnikom. Torej kri, č i s t a, s v e t a k r i B o g a - č l o v e k a je bila potrebna za spravo.

To je razumela tudi M a r i j a, prečista Devica, žalostna Mati, ki je presegala v trpljenju vse trpeče matere. Ne vpraša: »Zakaj mora Sin božji, Najsvetejši, Najboljši toliko trpeti; zakaj moram jaz, njegova mati, toliko prenesti?« Vedela je, da Bog to hoče, da se je mogla sprava med nebom in zemljo doseči le na ta način. Zato je slavila božje naredbe, božjo previdnost; hotela je to, kar je hotel Bog in nič drugače. Njeno trpljenje je bilo več kot vdanost, — bilo je junaštvo! — Ko zreš na to Mater, ki je bila sama sveta, brez greha, brez madeža, pa daruje svojega najboljšega Sina v strašno smrt, ne vprašuj več: zakaj ravno najboljši?« — Gospod hoče ravno te žrtve, kakor je hotel ravno svojega lastnega Sina.

Kristus je zadostil božji pravičnosti; njegovo zadoščenje je neizmerno. Bog pa hoče, da tudi umne stvari sodelujejo pri spravnem delu Zveličarjevem. Za grehote tistih, ki se nič ne spomnijo ali premalo spomnijo svoje krivde nasproti Bogu, moramo zadostovati tudi drugi, s a j s m o v s i b o l j a l i m a n j s o k r i v i, da se je žalila božja pravičnost. Če je človek, ki trpi, bolj plemenit, bolj Bogu dopadljiv, če je bolj združen s Kristusom v trpljenju, tem lepša in izdatnejša je tudi sprava, darovana presvetemu Bogu.

Tudi v sedanji vojski, ki nje težke udarce čuti ves svet in vsak posameznik, hodi vsepravični Bog po bojiščih, pa si izbira iz vrst bojevnikov žrtve za spravo in pokoro, ki mu jo je človeštvo odreklo. Ali naj bi bila kri nevrednih, ki služijo le grehu, zadostna sprava za Boga? Bog si izvoli večkrat iz naših vrst najboljše. Njih kri se združi s krvjo božjega Zveličarja v imenu grešnega človeštva za spravo vseh.

Kadar čujemo, da izdihne pošten mož, neomadeževan mladenič na bojišču ali v bolnišnici ter žrtvuje svoje življenje Bogu za spravo, naj nas prešine sveto spoštovanje. Bog je zraven, Bog sam, ki je zahteval to žrtev kot spravo za grehote vseh sodobnikov! Ti pa, žena, nevesta, mati, oče — ne tuguj in ne toži preveč! Tvoja bodočnost je podobna žalosti nebeške Matere. Skušaj prodreti skozi tmine človeške sodbe do nadnaravnega umeva-

nja božjih naredb. Bog si je izbral tvojega moža, sina, ženina; Bog ga je hotel imeti. V službi božji, v službi človeštva je postal žrtev v slavo božjo; njegova kri bo pa nam vsem — blagoslov božji.

Pregled po svetu.

Iz državnega zbora. Interpelacije slovenskih poslancev: Posl. dr. Krek je interpeliral deželnobrambnega ministra glede dopustov, oziroma oprostitve vojaških oseb v zbiralnih taboriščih.

Poslanec Jaklič je vložil v zbornici sledeči predlog: Dne 26. junija je velik požar uničil vas Podgorico. Prizadetih je 16 gospodarjev, katerim so pogorele hiše in gospodarska poslopja, živež, obleka, krmila, orodje i. dr. Škode je nad 200.000 kron. Hudo je tem bolj, ker so možje in fantje v vojni službi; ni delavcev in rokodelcev, ljudje nimajo vprežne živine, niti orodja. Manjka vsega. Zbornica naj sklene, da se nesrečnim prebivalcem dá izdatna podpora iz državnih sredstev.

Druga interpelacija istega poslanca: Ker napravlja rdečica po svinjakih veliko škode, je cepljenje proti tej bolezni nujno potrebno. Čuje se pa, da je Nemčija izvoz cepiva prepovedala; zato vprašamo podpisani, kako bi vlada po svojih živinozdravnikih cepljenje proti rdečici izvršila.

Poslanec Korošec in tovariši so vložili interpelacijo glede sklicanja bosanskega sabora. — Jugoslovanski klub je imel sejo, v kateri se je sklenilo, da se izreče potom ministrskega predsednika cesarju zahvala zaradi amnestije. — Volitev v delegacije so odložili.

Poslanci Demšar, Roškar in Fon so vložili v imenu Jugoslovanskega kluba interpelacijo na prehranjevalnega ministra generala Höferja, v kateri so grajali velike napake, ki jih je napravila vlada glede na preživljanje v vojski. Namesto da bi bila vlada na vso moč pospeševala produkcijo, je pa dosegla z maksimalnimi cenami, z uvedbo raznih central ter s preganjanjem producentov, da manjka živil in da vsled tega trpi cela država. Vlada je poljedelske zadruge in njih zveze ter konzumna društva pri njih tako potrebnem sodelovanju ovirala in deloma njihovo pomoč izključila. Interpelacija zahteva, naj minister v javni seji razloži svoje stališče in s tem da parlamentu priložnost, razpravljati o preživljanju.

Poslanec Ravnihar je vložil vprašanje do domobranskega ministra zaradi odškodnine za škodo, ki jo je napravila eksplozija na poslopjih v Ljubljani in okolici.

Kdo ve, kaj še pride... Ruski list »Novoje Vremja« poroča, da so Angleži svojo sodbo glede vojnih ciljev izpremenili in da so glede bodočnosti Avstrije krenili na drugo pot. Večina ministrov meni, da je treba Avstrijo ojačiti in okrepiti. Angleški državniki upajo, da bo avstrijski cesar dal sam narodom avtonomijo.

Več se je pričakovalo. Listi, v Švici izhajajoči, trde, da se borba čolnov-potapljacev proti angleškim in drugim ententinim ladjam ni tako obnesla, kakor so pričakovali v Berlinu. Od 100 ladij, ki gredo na široko morje, se jih vrne približno 80 do 90. Varnostne priprave na ladjah so tako izpopolnjene, da se od 1000 mornarjev na potopljenih ladjah ponesrečita komaj 2 moža.

Kitajska ima zopet cesarja. Dne 1. julija so bili objavljeni v Pekinu cesarski dekreti, ki naznanjajo, da je zopet zavladal cesar. Na povelje policije so razobesili po mestu zastave. Listi vedo, da je državljanska vojska med severnimi in južnimi pokrajinami neizogibna, če se novi cesar zopet ne odpove.

Svetovna vojska.

Obeta se splošna ofenziva entente. — Ruska ofenziva ugonablja lastno vojno moč; rusko poveljstvo goni brez usmiljenja čete v gotovo smrt. Ogromne izgube mrtvih v strašni bitki pri Zborowu dne 6. julija. — Nemški letalci nad Anglijo. Boj v zraku.

Najbolje predočuje **vojni položaj** naslednja slika: V sredi stoje uprti drug v drugega avstrijski, nemški, bolgarski in turški vojaki; okrog njih pa cela družba večjih in manjših uniformiranih nasprotnikov, ki se zaletujejo v osrednjo skupino. Tu se eden zažene v združene branilce, toda krepak udarec ga podere na tla. Ko se ta še pobira, že naskoči drug nasprotnik, ki pa pada po njem puškino kopito vojnika osrednjih sil. Tam si obvezuje rane ententovec. Dovolj mu je vsega, zato misli na mir; nevarnost je, da ga sreča pamet. Pa že priskoči Angležd, ga potolaži z zlatom in ga iznova pošlje po kostanj v žerjavico. Vsa tri leta vojske kujejo sovražniki načrte, kako bi vsi kmalu napadli zaveznike. Nič kaj prijetno bi ne bilo za nas, če bi se jim to posrečilo! Spomladi so pisali, da je skoraj napočil oni čas; toda ruska revolucija jim je prekrižala račune. Angleži in Francozi so morali sami v boj, v katerem niso dosegli drugega, kot strašne krvave izgube. Italijani so pa mirno gledali, kako so butali njih zavezniki na Francoskem z glavo v zid. Ni jim dišalo iti v boj; — toda Angležd je ukazal: »Zdaj ste vi na vrsti.« In Italijani so šli v deseto soško bitko, — toda vrženi so bili na tla. Rusi so pa mirno gledali, kako krvave Italijani. Angleži, Francozi in Italijani si celijo rane in se pripravljajo na nov naskok; — v tem času je pa angleško zlato igralo na Ruskem važno vlogo in navdušilo za vojsko takozvano demokratično rusko vlado. In sedaj morajo ruski kmetje zopet pred avstrijske in nemške kanone, češ, da rešujejo demokracijo in svobodo, v resnici pa zaradi par koristolovcev, ki imajo dobiček od tega, če vojska dalj traja.

Zadnje čase se zopet vedno bolj pogosto čuje, da bodo vsi ententovci naenkrat udarili. Ruska ofenziva je baje le začetek in znamenje za velikansko ofenzivo vseh naših sovražnikov. Mi se pa nadejamo, da se bo tudi zdaj izpolnilo, kar veli pregovor: Ljudje obračajo, Bog bo pa enkrat obrnil!

VOJSKA Z ITALIJO.

Praska pri Kostanjevici. Odkar je ponehala deseta soška bitka, so se poizkušali Italijani s počasnim delom vstaliti v predpostojanki Kostanjevice. Vsako noč so pridno razstreljevali, vrtali in brzojavljali. Pred prvotnimi sovražnimi črtami se je kmalu razširila nova črta za bodoče napade. Italijani so že zbrali močnejše čete, a drzen napad honvedov jim je načrt hitro ugonobil. V prvem navalu so vzeli italijanske postojanke, ujeli 2 častnika, 270 mož in zaplenili 2 strojni puški. Honvedi so odbili nato še dva italijanska napada. Njih prednje čete stoje v italijanskem jarku, ki so ga Italijani tako skrbno pripravili.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Ruska ofenziva pri Zborovu. V vsaki ofenzivi napadalec v začetku doseže nekaj uspeha. Če se mu posreči udreti v razbite jarke in prebiti nasprotnikovo bojno črto in od vseh strani napasti sosednje dele bojne črte, potem je njegova ofenziva dosegla namen, ker se mora nasprotnik umakniti. Ob novi ofenzivi so se vrgli Rusi tretji dan z vso silo pri Zborovu na zavezniške postojanke. Radi bi bili prebili proti križišču važnih cest Pomorzany. Velikanske množice ruskih vojakov so večkrat zaporedoma naskočile. Večkrat so bili odbiti, končno se jim je pa vendar posrečilo udreti v naše prednje postojanke. Osvojili so jih nekaj kilometrov širine, toda naše črte niso prebili. Zavezniki so hitro vrgli na nevarno točko nove rezerve, ki so ustavile Ruse in zopet strnile našo bojno črto, ki so jo tako Rusi le upognili, ne pa prebili.

Kratek odmor — naši protinapadi. Rusi so doživeli v teh bojih v začetku svoje ofenzive strahovite izgube. Ustaviti so morali ofenzivo, da izpopolnijo svoje vrzeli. Dva dni so Rusi počivali. Ta čas so na zavezniške čete hitro izrabile in začele s protinapadi trgati Rusom postojanke pri Brzezanih, ki so jih povečini zopet osvojili.

Strašne izgube. V prejšnjih ruskih ofenzivah se je pogosto pisalo, kako ruski carizem v množicah goni rusko pehoto v smrt. Toda nič boljši niso poveljniki ruske demokracije. V velikanskih gostih množicah (po petnajst vrst) so napadali Rusi. Naši mnogoštevilni topovi in strojne puške so kar podirale dolge vrste Rusov, tako da leže na bojišču celi kupi mrličev. Druga in tretja transmurska divizija sta bili popolnoma uničeni; 41. kor so morali trikrat izpopolniti z rezervami, preden je prišel v ročni metež z našimi četami. Posebno velike so izgube častnikov; nekateri polki so baje popolnoma brez njih. Da nadomeste te vrzeli, je ruski vojni minister Kerenský zapovedal, naj povišajo v častnike tudi boljše podčastnike, če so v fronti štiri mesece. Seveda so tudi zavezniške izgube težke, toda v primeri z ruskimi ne prevelike. Rusi poročajo, da so ujeli nad 10 tisoč zaveznikov, nekaj topov in strojnih pušk.

Ogenj iznova izbruhnil. Po par dneh odmora so začeli Rusi z novimi napadi še v večjem obsegu. Od mesta Brody do romunske meje se je razvila velikanska bitka. Tudi v Karpatih je začela ruska artiljerija hujše streljati, ponekod je narastel njen ogenj do zelo velike sile. Naša artiljerija živahno odgovarja. Pri Stanislavu in tudi pri Brzezanih so bili novi hudi spopadi; toda nemške in turške čete so odbile vse ruske napade. **Najhujši boji so se pa uneli pri Zborovu dne 6. julija.** Rusi so zbrali cele mase novih čet za napad; gardne polke, kavalerijo in sveže čete so pripravili za glavni udarec. Na širini 16 kilometrov so zbrali okrog 19 divizij. Ker so v tem prostoru 1. in 2. julija nekaj malega dosegli, so upali, da bodo s temi silami odločili. Za infanterijskimi masami je že stala pripravljena ruska konjenica, ki naj bi udrla skozi predor za naše črte. Navsezgodaj so se začeli valiti ruski napadalni valovi proti našim postojankam; ponekod je drvelo v naskok 15 vrst druga za drugo. Pričelo se je grozovito klanje. Zavezniška artiljerija in strojne puške so podirale cele ruske bataljone na tla. Na okrog 9 kilometrov širokem prostoru je naskočilo 9 do 10 sovražnih divizij. Večina je obležala v krvi v našem strašnem ognju topov in strojnih pušk. Vojna poročila javljajo, da niso Rusi še nikdar tako brezobzirno pošiljali ljudi v smrt. Porabljali so tudi veliko oklopnih avtomobilov, ki so jih pa naši topovi razbili. Okrog poldne je bil napad strt. Ruske mase so bežale nazaj, naši oddelki strojnih pušk so jih preganjali s svojim ognjem, daleč noseči topovi so pa razkropili konjenico, ki je stala pripravljena v rezervi.

Nemški letalci zopet nad Anglijo. Angleži imajo glavno opirališče in skrivališče svojega brodovja v Harvichu. Dne 4. julija so priletela nemška letala nad to trdnjavo in razmetala več tisoč kilogramov zažigalnih in razstrelilnih bomb. Zadeti so bili arzenali, tabori, ladjedelnice in več bojnih ladij. V ladjedelnicah je nastal velik požar, ki so ga letalci še dolgo opazovali. V zraku se je vnela prava zračna bitka med angleškimi in nemškimi letali. Boji so izpadli brez uspeha za sovražnika Ko so angleške ladje na morju opazile nemške letalce, so plule za njimi in jih zasledovale s silnim topniškim ognjem, — toda napada niso mogle preprečiti.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Med tem, ko se francoske in angleške čete pripravljajo na novo ofenzivo, Nemci neprestano prirejajo manjše napade na raznih mestih cele fronte, da vznemirjajo sovražnika in ga motijo v njegovih pripravah.

Tedenske novice.

Nadvojvoda Salvator je bil pretekli ponedeljek v Ljubljani ter je bil navzoč pri ustanovitvi »Kranjskega deželnega društva c. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote«.

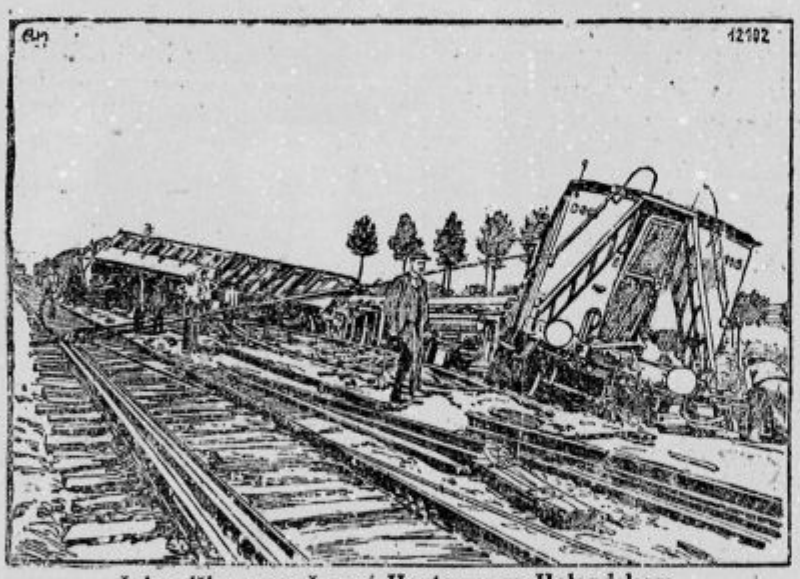

Železniška nesreča pri Houten-u na Holandskem.

† **Zlatomašnik Pristov.** Dne 7. julija je umrl v Št. Vidu pri Zatičini beneficijat v pok., zlatomašnik g. Simon Pristov. P. d.!

Grafenauer v zbornici. Koroški poslanec Grafenauer se je podal iz Möllersdorfa naravnost v dunajsko zbornico, ko je izvedel za cesarsko pomiloščenje političnih kaznjencev. Dobro se mu ni godilo, oslabel je, a prirojene šegavosti ni izgubil.

Pomoč pogorelcem v Bevkah. Deželni glavar dr. Šusteršič je na Dunaju osebno posredoval, da se dovoli denarna pomoč pogorelcem v Bevkah in da se jim izposluje potrebni stavbni materijal za obnovitev uničenih in poškodovanih poslopij.

Hotel Triglav na Bledu je kupila ga. Kenda, soproga domačina Ivana Kenda, ki je sedaj lastnik več hotelov v Sofiji. Hotelir Kenda je kupil tudi več drugih vil na Bledu.

Hvala Bogu! Suša je pretila ugonobiti skoraj ves pridelek; ponekod je škoda zelo občutna. Po zadnjem večkratnem blagodejnem dežju se je pa vendar polje večinoma očividno popravilo in izboljšalo. Kar veselje je videti, kako bujno se je razrastel semintja zlasti krompir. Bogu hvalo — ki je uslišal naše molitve. Naj bi se blagoslov božji razlil vsaj še na bodoči pridelek!

Zopet manj kruha. C. kr. urad za ljudsko prehrano je odredil, da se sme za vsako osebo dnevno porabiti le 175 gramov mlevskih snovi (prej 200 gramov), za težake le 250 gramov (prej 300).

Nemška cesarska dvojica na Dunaju. Dne 6. julija sta se pripeljala nemški cesar in njegova soproga cesarica na Dunaj. Sprejeta sta bila v Laksenburgu, kjer sta bila gosta našega cesarja.

Toča. Precejšno škodo je napravila toča v Davči pri Novakih, kjer je strela (27. junija) zažgala tudi kozolec, ki je pogorel z vozmi vred.

Strela. V Brežicah je udarila strela v brzojavni drog blizu Brežic. Tesarski mojster Martin Muršec, ki je prišel prav takrat mimo po cesti, je obležal mrtev — zadet od strele.

Vojaške novice.

Mirovno posredovanje. Krščansko-socialne organizacije v Švici so poslale sv. očetu Benediktu XV. posebno adreso glede na mirovne smotre. V adresi se poudarja, da je nujno potrebno, da se v skupnem znamenju križa in pod varstvom Marijinim katoličani vseh dežela sporazumejo; izraža se tudi upanje, da se bo sv. očetu, nositelju vere ljubezni, kmalu posrečilo, da reši svet in mu podeli spravni mir. Adreso je podpisalo 35.000 članov.

Mnogo hrupa je zbudilo po Avstriji, osobito v dunajski zbornici poročilo ruskega štaba, da se je pri Zborovu, kjer se je naša vojna črta vsled pritiska nekoliko upognila, borila češko-slovanska brigada. Zdaj se je od zanesljive strani pojasnilo, da gre tu za Čehe, ozir. Slovake, ki so že pred vojsko bivali na Ruskem in si tam pridobili rusko državljanstvo.

Svarilo. Od vlade smo prejeli opozorilo, ki svari pred nakupom vojaške opravе (uniform, čevljev itd.). Občinstvo se nujno pozivlja, da odda vse take predmete vojaške opravе brez vsakega odloga pri najbližjem občinskem uradu, orožniškem postajnem ali etapnem štacijskem poveljstvu. Ako bi se kje našli taki predmeti, ako bi jih varnostni organi povodom hišnih preiskav zalotili, bi nastopila kazen po §§ 201 t. c. odn. 461 k. z.

Smeh bodo zbujale še v poznih letih ročno risane razglednice, ki jih pošiljajo naši vojaki-slikarji za »Domoljubov« vojni muzej. Podd. Kajnih Jakob nam je na sliki predočil čvrstega infanterista 87. pp., ki šeška sovražnega planinca po ta »mehki«, da vpije: »Jojmene, jojmene, saj pojdem, pojdem nazaj!« Podpisani so še slov. vojaki: Petelinšek Martin, Perc Al., Verina J., Corlia R., Sešlia N., Jančič M., Kostanjšek A., Motika J., Pikl J. — Slovenski enoletniki v Gradcu so naslikali svojo sobo, kjer stanujejo in prenočujejo. Na steni visi naš list »Slovenec«. Podpisan je g. Justin Ciril. — (Zahvaljujemo se za prijaznost. — Ur.)

Daleč na Jutrovem. Babilonsko, Jutrovo — to so besede, ki smo jih slišali v šoli pri krščanskem nauku. Kdo bi si bil poprej mislil, da bodo naši vojaki v svetovni vojski prišli tudi v te kraje! Pa so le. Tako na primer piše Janez Žmidaršič (iz Podcerkve), da se nahaja v Mosull-u v Aziji. Pot tja ga je peljala čez Aleppo in čez Babilonijo. Pripoveduje, da je tam silna vročina (do 60 stopinj), da so domačini leni, zemlja pa debela in rodovitna. Govedo pri dveh letih stane 30—40 K našega denarja. Nečuveno drag je pa sladkor, dočim je druga hrana zadostna in poceni.

Granate s plini so rabili Italijani v 10. soški bitki. Naši so jim pošteno vrnili tako, da tudi s tem strupenim strelivom Lahi niso uspeli. Prekosi jih naša artiljerija in naši topničarji, ki so v tehniki na vrhuncu. S strelivom, ki so ga Italijani razmetali in potratili, bi naši topničarji razsuli vse italijanske postojanke.

Novi odlikovanci »cesarjevičevega pešpolka št. 17«: S srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda so bili odlikovani: Poddesetnik Anton Tavčar; infanteristi Janez Dejak, Jožef Kos, Alojzij Germ, Jožef Čuner, Zaletelj Janez, Franc Pančur, Franc Bizjak, Peter Burger, Franc Ponikvar, Miha Verbič, Crilj Jakob, Merše Franc, Anton Rozman, Jožef Ahačič.

Smrt bojevnika. Na Dunaju je v vojaški bolnišnici umrl dne 11. junija pešec črnovojniškega pešpolka št. 27 Stepančič Josip, doma iz Temnice na Krasu, za ranami, zadobljenimi v deseti soški bitki. Bil je priden gospodar, skrben družinski oče in lepega krščanskega vedenja. Ako je bila prilika prejeti sv. zakramente, je ni zamudil nikdar. Prebiral je rad molitveno knjižico »Krščanski vojak«. Ko jo je nekoč izgubil, je bil prav žalosten. Zapušča potrto soprogo in več otrok, od katerih starejši sin Alojzij služi že čez leto dni pri cesarskih strelcih. Vse, ki smo ga poznali in bili z njim v ožjem stiku, je ta vest hudo zadela. Počivaj sladko dragi Josip! — Tovariš istega polka.

Umrl je vsled ran, dobljenih na italijanskem bojišču, Fr. Lenarčič, posestnik in občinski odbornik iz Vnanjih goric pri Ljubljani, star 42 let. Pokojni je bil od početka vojne v vojaški službi in prvič ranjen že leta 1915. Doma je bil vzoren gospodar. N. p. v m.!

Po dolgih 34 mesecih se je oglasil iz ujetništva Jurij Porenta iz spoštovane rodbine Mežnarjeve v Pevnu pri Stari Loki — član starološkega Orla. Odkar je meseca avgusta 1914 odšel iz Ljubljane v Galicijo, ni bilo več glasu o njem. In sedaj je nenadoma prišlo iz Rusije od njega pismo na veliko veselje njegovim domačim. — Živ zgled, ki naj je v tolažbo ne le težko prizadeti družini, ki pogreša še dvoje njegovih bratov, prav tako od prvih bojev v Galiciji, ampak tudi vsem tistim, ki so v enakih skrbeh. Up v srca, zakaj, še žive naši dragi, o katerih morda mislimo da jih ni več — —!

Zopet eden. 22 mesecev je minilo, odkar ni bilo nič čuti o vojaku Francetu Slancu s Krke pri Zatičini. Domači so ga obžalovali kot mrtvega. Zdaj se je oglasil z Ruskega. Čudi se, da ne dobi nobenega pisma, ko je sam — kakor trdi — že tolikrat pisal.

Naši fantje cesarjevičevega polka se nahajajo tudi pri metalcih min na tirolskem bojišču. Sporočajo nam: Italijan je v dneh od 10. do 22. junija strahovito besnel in napadal. Toda veliki možnar, metalec min je neprestano metal smrt v laške navale. Italijani so se vselej vrnili s pobitimi glavami nazaj v svoje brloge. Lah je hotel na vsak način izsleditи našega velikana; iskal je ponoči in podnevi, toda mi smo ga dobro zavarovali. — Naši korenjaki obljubljajo, da se vrnejo kmalu v domovino. Podpisani: Matija Grilc, Preddvor; Jos. Gorenc, Šmarjeta; R. Kopecki, I. Ridel, J. Levicki.

Od smuške kompanije. Tudi jaz se oglašam enkrat z visokih tirolskih pečin, kjer imamo 24. junija še vedno veliko snega. Veliko več ga je, kakor ga je bilo lansko leto v sedanjem času. Tukaj sem jaz že od lanske naše ofenzive, dobro jo imam še v spominu. 29. junija mine eno leto, kar nas je polentar prvič napadel. Ali grozno se je opekel; vračal se je s pobitimi bučami nazaj, odkoder je prišel. Letos tu ni posebnih bojev. Od Sedmih občin na levo od nas smo slišali nekaj dni votlo grmenje topov, pa tudi to je že utihnilo. Jaz sem edini Slovenec pri naši stotniji; največ je Čehov, Poljakov ter severnih Slovanov. Pa se vseeno prav dobro razumemo. Vsi pa že prav željno pričakujemo, da bi se zopet vrnili na domačo grudo, kjer so nam tekla mlada leta. Pozdrave pošiljam vsem čitateljem in čitateljicam dragega mi »Domoljuba«, ki ga vsakemu slovenskemu vojaku najtopleje priporočam. — Z vsem spoštovanjem in pričakovanjem skorajšnjega miru Ivan Žafran, poddesetnik.

Stoj! Tako so zapisali naši prijatelji na dopisnico, kjer stoji narisan italijanski alpinec s puško v roki. Dopisnico je risal Rupert Milač v strelskem jarku na soški fronti, ki pošilja skupno s podpisanimi sotovariši pozdrave vsem prijateljem in znancem. Podpisani so še: Jerman Fr., Zapoge; Cundrč Andrej, Gorje; Peter Štupnikar, Slavina; Fr. Jeriha, Prežganje. — Na skorajšnjo zmago in mir!

Postrezite! Ivan Sirec iz Drežnice pri Kobaridu poizveduje za svojim bratom Andrejem Sivec. Pogreša se skoraj 2 leti. Ako bi kdo kaj vedel, se prosi, naj sporoči na naslov Ivan Sivec, Div.-Tel.-Abt. Nr. 29, Feldpost 405.

Zarota. V Solunu so obsodili na smrt tri visoke srbske generale, ker so bili člani takozvane »Črne roke«, ki je nameravala odstaviti srbsko kraljevo rodovino Karagjorgjevičev. Obsodbo je podpisal kraljevič Aleksander.

Vojne operacije na solunskem bojišču utegne ententa ustaviti in armado odpoklicati, odkar so se razmere v Grčiji izpremenile.

Ženski vojaški oddelki. Ženska zveza v Petrogradu je spravila na bojišče že tudi nekaj ženskih vojaških oddelkov, ki se bore v prvih črtah. Na čelu te ženske armade je neka posestnica Bačkarova.

Razne novice.

Naš cesar — mož dela. Zgornjeavstrijski deželni glavar Hauser je bil nedavno sprejet pri cesarju. Pozneje je izjavil, da je cesar tako preobložen z vladnimi posli, da dela pri svoji pisalni mizi čez polnoč. Kljub temu je čil in čvrst.

Tretješolec utonil. Na praznik sv. Petra in Pavla se je šel dijak mariborske realke Alojzij Roškar z nekaterimi tovariši kopat v Dravo. Zašel je predaleč v deroče valove, ki so ga odnesli.

Novi bankovci po 2 kroni pridejo te dni v promet. Tiskani so na bel papir z rdeče-črnim tiskom. Vrednost je označena v osmerih deželnih jezikih.

Kako se novice pretvarjajo. Nedavno smo omenjali, da je praznoval v Studenem na Notranjskem Anton Veber stoletnico rojstva. Štajerski listi so starčka po ogrskih »Novinah« napravili za ogrskega Slovenca v Studenah.

Huda nevihta je razsajala 4. julija na južnem Francoskem. Toča in viharji so napravili za več milijonov škode.

Najden prstan. Od Pečarja do Sostrega je bil najden na stezi zlat prstan z dvema očescema. Kdor ga je izgubil, naj se zglasi pri posestniku Mihaelu Jerantu v Volavljem št. 6, p. Litija.

V največji vročini — zmrznil. V Szegedinu na Ogrskem izdelujejo v tovarni za klobase tudi umetni led. V oddelku, kjer se proizvaja mrzel zrak in led, je neki delavec po neprevidnosti odprl kotel, v katerem je bil amonijak, kar je povzročilo, da je v eni minuti zmrznil.

Vojnih sirot je bilo na Ogrskem do 1. aprila t. l. 97.972. Večinoma imajo še matere, čez 5000 je pa takih, ki so sirote v pravem pomenu besede. Za vzgojo teh in onih so ogrski šolje darovali že velike svote.

Letina — žitna in sadna — kaže v Srbiji prav dobro.

Iz malega . . . . Vojni urad za prehrano v Nemčiji izkazuje, da so lani po vseh pokrajinah širne Nemčije znesli skupaj samo jabolčnih pešak okrog 3000 ton. Iz te zaloge je bilo moč iztisniti 126.000 kg olja.

Žitne zaloge. Vojaška uprava na Romunskem je dovolila, da se iz romunskega ozemlja pošlje še okrog 100.000 vagonov žita (iz leta 1915 in 1916) v razne kraje zavezniških držav.

Dopisi.

Iz Matenc pri Igu. Letošnje binkoštne praznike sem bil tako srečen, da sem se kot vojak na dopustu udeležil romarskega shoda na Žalostni gori pri Preserju. Dasi shod ni bil tako obiskan, kakor v mirnem času, vendar se je meni, ki sem prišel s fronte, srce zelo razveselilo, ko sem zopet po dolgih treh letih poslušal božjo besedo v domačem jeziku in lepo cerkveno petje. Kako mogočno vpliva na človeka, ki že dolgo časa ni čul v svojem materinem jeziku pri službi božji peti, tako petje, to sem okusil pri tej priliki tudi jaz. In potem po službi božji! Da ste jih slišali te vrle preserske pevke, kako so v znani romarski gostilni lepo ubrano prepevale slovenske domačijubne pesmi! Spleh mi ta romarski shod v teh težkih vojnih časih ostane v nepozabnem spominu. Daj Bog, da se ga še katerikrat udeležim in da čimpreje zasijejo za nas boljši

mirni časi! — Pozdrav vsem bralcem in bralkam »Domoljuba«! Fr. Kramar, topničar.

Iz brdske okolice. Čamernikovi v Lukovici so dobili tužno poročilo, da je na bojišču padel njih ljubljenec Herman. Pokojni je bil nadporočnik pri hrabrem 17. pp. »cesarjeviča«. — Lukčev oče iz Gradiš so tudi umrli letošnjo pomlad. Pokojni je v svojih mladih letih obiskoval znano frančiškansko šolo v Kamniku in se tam naučil nemški; kajti v onem času še ni bilo v našem kraju ljudskih šol. Marsikdo je potreboval pomoči Lukčevega očeta, osobito v času, ko so iz naše brdske sodnije pošiljali posestnikom le nemška pisanja. Spisal je tudi dosti oporok in s tem ljudem prihranil dosti nepotrebnih stroškov in zmed. Ne samo Gradišani, temveč tudi drugi okoličani se bodo še dolgo spominjali »Lukčevga očeta«. — V Zlatem polju sem si ogledal nanovo poslikano cerkev. Slikarija je začetno delo mladega slikarja Jožefa Kotnika iz Lukovice. Delo hvali mojstra. — Vsi ljudje si žele skorajšnjega miru in tudi molijo veliko v ta namen. Je pa vendarle nekaj žalostnih izjem, ki so jim grozni časi povšeči, to pa vsled tega, ker jim sedaj »zori pšenica«, kot nikdar poprej. Si bo treba zapomniti.

Iz Tržiča. Dekliška Marijina družba je priredila malo predstavo s petjem in izvirno igro »Tri gracije«. To štiridejansko burko, ki ima povčno vsebino, je spisal g. Karol Pirc, prefekt Marijine družbe pri oo. jezuitih v Ljubljani. Spisal je že veliko izvirnih iger. Upamo, da bo dal gosp. avktor svoje izvirne igrokaze kmalu v tisk, saj bodo dobro došli vsem našim društvom po deželi.

Hinje. Nov jeklen zvon, ki smo ga obesili v farni zvonik na praznik sv. Petra in Pavla, izvršuje v splošno zadovoljnost svoj vzvišeni posel. Glas mu je E in meri v premeru 1333 milimetrov. Za 100 kg je težji od prejšnjega bronastega s težo 850 kg. Ima zato tudi močnejši glas, ki je potreben, da se po njem ravnajo oddaljene vasi hinjske župnije, zaenkrat večinoma brez zvonov v svojih podružnicah. — Kako poje? Glas mu je ravnotako čist in mogočen kakor pri novejših bronastih, pa tudi potrebnega izdonevanja mu ne manjka. Ljudje pravijo, da ima tak glas, kakor ga ima oziroma ga je imel veliki zvon na Brezjah. Z ostalima dvema se ujema v trizvoku. Po mnenju Krajinčanov, ki v prvi vrsti pridejo tu v poštev, je tudi pritrkovanje z novim zvonom precej lepše kakor s starim. — Ker je kembelj prirejen iz starega in za 20 kg lažji kakor treba, mora zvon kolebati v polnem teku, da se popolnoma strese in doseže to, kar želi človeško uho. — Na pogled pa ni prikupljiv, ker je od vrha do tal prevlečen s sivo oljnato barvo, znotraj pa menda s katranom. Barva, ki se da po potrebi obnoviti, zagotavlja zvonu trajnost. — Kako je s ceno? Sicer so jekleni zvonovi še enkrat tako dragi kakor so bili v mirnem času, a se je z denarjem od prejšnjega zvona prav lahko izhajalo. Ljudje hočejo jeklene zvonove tudi za svoje podruž. cerkve. Poleg drugih tehtnih razlogov, ki niso proti jeklenim zvonovom, tiči baš tudi eden v tem, da je primerneje imeti v zvoniku čisto jeklo kakor mešanico iz bakra, cina, železa in dr., ki se bodo iz nje vlivali po vojni bronasti zvonovi, pripravni, da čez primerno dobo zapojo zopet čast vojnemu bogu Marsu.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Letošnji pridelek — zaplenjen. Ogrska vlada je izdala natančne odredbe glede gospodarstva in prevzemanja letošnjega žita. Ker je mogoče, da se bo pri nas podobno ravnalo kakor na Ogrskem, priobčujemo dotične določbe:

Ves žitni pridelek leta 1917. se zapleni. Pridelovalec mora svoje žito spraviti ter precej ko je mogoče, omlatiti. Začetek mlačve mora sporočiti županstvu, ki mora v 24 urah to naznaniti municipiju (glavarstvu). Razen slame se za splošno korist vse rekvirira. Kmet ne sme pridelka ne porabiti, ne zmleti, ne pokrmiti, temveč vse dati žitnemu zavodu. Če je pred izročitvijo žita kaj zase porabil, mora o tem napraviti natančen račun. Za prevzemanje žita osnuje glavarstvo posebne komisije, ki morajo žito precej plačati. Te komisije imajo tudi določiti, koliko bo kmet rabil žita za dom, kolikor ga rabi, ga mu morajo pustiti. Vsi, ki nimajo svojega pridelka, so opravičeni kupiti potrebno žito v občini od žitnega zavoda, ki ne sme imeti pri tej prodaji dobička. Prevzeto žito se ima precej oddati v določena skladišča. Poseben odlok bo določil, koliko žita se sme porabiti za pivo, špirit, slad in pitanje živali. Mlinarji smejo mleti le proti plačilu v gotovini, ki ne sme biti nikdar višje kot 10 odstotkov najvišje cene žita. Mlelnino določi glavarstvo. Žito se sme prevažati le z uradnim dovoljenjem. Za kmetovo družino se sme za moške, stare čez 15 let, pustiti na mesec 15 kilogramov žita, za vse druge 12 kilogramov. 12 kilogramov smejo tudi vsi nakupiti, ki nimajo svojega žita. Uradno se ne bo dalo takim, ki nimajo ničesar, na mesec čez 7 kilogramov moke.

Pri nas zahtevajo zastopniki kmetijstva, da se morajo vse cene za žito in živino napraviti pri nas, kakor na Ogrskem. Naši kmetje imajo še večje stroške, kakor ogrski, najbrž tudi enako velik želodec, torej naj imajo za govejo živino, prešiče in vse drugo iste cene in pravico do iste množine žita. Letos so imeli Ogri veliko višje cene kakor pri nas in vendar nam niso hoteli skoro ničesar dati. Potem so pa svoje pridelke skoraj petkrat dražje kakor je bila najvišja cena, prodajali k nam. Poljedelsko ministrstvo ima tudi pri nas dobre namene, toda premalo moči.

Mlevske karte, ki so se zdaj izdale, najbrže ne bodo dosegle svojega cilja. Treba bo le nekoliko drugače napraviti. Za mesta in za armado je glavna stvar, da se na polju vse delo dobro opravi. Ob hujšem delu je treba delati kmetu na dan po 16 ur. Tega težkega dela pa trajno ne more nobeden opraviti, če bo dobil 300 gramov žita brez mesa ali drugih močnih jedi. Najhujše bi bilo za vse, ko bi kmetje začeli obupavati nad svojim delom.

Žitna letina bo srednja. Žetev se je deloma že pričela. Najslabši je za zdaj jari ječmen in oves. Ker je dež dobro namočil, je še upanje, da se nekoliko izboljšata.

Kako bodo določili množino pridelka. Vlada hoče s posebnimi komisijami dognati, kakšni so naši pridelki in koliko se bo naželo. Komisija ima nalog pogledati prav vsako parcelo, določiti, kaj na nji raste, določiti, koliko je prostora za posamezne rastline in odločiti o rasti in pridelku, katere vrste je. Tako se bo po zelo dolgem in težkem delu, pri katerem zna tudi nekaj pomot nastati, določilo, koliko sveta je obsejanega s pšenico, ržjo, ječmenom, krompirjem, peso . . . . . To se bo doseglo, čeprav šele pozno in s težavo. Zdaj je pa glavno vprašanje, koliko se bo res pridelalo in koliko naj kmet odda za mesta in armado. V ta namen se določijo parcele, ki se bodo požele pod nadzorstvom za to določenih oseb, ki imajo pri žetvi vse snope sešteti, pri mlačvi pa pregledati, če so vsi. Poskušne parcele naj obsegajo okoli 2500 kvadratnih metrov, torej eno četrtino ha ali dobra dva mernika posejanja. To je pa že težje. Ljudi povsod manjka. Če žanje ena sama ženska (nazadnje se to lahko povsod napravi) se bo nadzornik naveličal čakati. Pri mlačvi, ki se mora izvršiti pod nadzorstvom določenega nadzornika, se mora žito očistiti, odtehtati in težo sporočiti na glavarstvo. Povedati se mora, koliko tehta ves pridelek skupaj in koliko poln mernik posebej. Če bo mogoče vse natančno izpeljati, potem se bo iz teh poskušenj sklepalo, koliko so drugod pridelali in koliko imajo žita oddati. Te sodbe so pa ravno napačne. V tem je le tehtnica resnična, vsak se lahko moti. Na enem svetu se pridela petkrat več, kakor na drugem. Naj se n. pr. slučajno izbere najboljša parcela; ko bi drugemu določili po tem ključu, koliko ima dati, bi mu vzeli več, kakor je pridelal.

Sena je bilo veliko manj kakor druga leta. Po Dolenjskem ga skoro nikjer ne bodo imeli za lastne potrebe. Opozarjamo še enkrat, naj občine naglo sporočijo »Kranjskemu deželnemu mestu za krmila«, koliko bodo rabile mrve za svoje ljudi. To mesto je namreč določeno, da izravna preostanek pri nekaterih in prebitek po drugih občinah. Vojaška oblast kupuje do 1. avgusta seno v prostem kupu.

Razno. Zaradi cen prešičev in govedi se kaže, da je pojasnilo kmečkih zastopnikov nekaj zaleglo. Z novimi cenami si ne upajo na dan. — V Ameriki so cene žitu precej padle. V Indiji in Avstraliji je veliko žita, toda ladij ni za prevoz. Angleški listi poročajo, da se je na Angleškem predložila trgovskim zbornicam za člane sledeča prisega, da ne bodo trgovali z Nemci: »Da pokažemo svojo ogorčenost in svoj stud nad načinom nemškega vojskovanja, prisežemo, da ne bomo 10 let po sklenjenem miru ničesar kupili, kar Nemci proizvajajo, in da ne bomo z Nemci napravili nobene kupčije, kakor resnično nam Bog pomagaj.« Koliko bodo take prisege zalegle, je drugo vprašanje. Če ne bodo ti, bodo pa drugi, ki niso prisegli. Blago se kupi tam, če ni posebnih ovir, kjer je najnižja cena in najboljše blago. Znano je, da je pri nas gumi zelo redek. Ker so ga k nam uvažali iz Amerike, so mnogi mislili, da se v Ameriki, to je v severnih državah prideluje. To je zmota. Gumija je zdaj še največ v Braziliji. Leta 1913 so ga izvozili 21,666.607 kg — 2166 vagonov.

* * *

Kaj so primerne cene za vino?

Vinske cene so zelo razburile vinogradnike in kupovalce in vse se vprašuje, kaj je primerna cena za vino? Dolenjski vinogradniki so bili v velikem številu obsojeni radi »navijanja cen«, tako da se že marsikdo sploh ni upal več prodati svojega vina v strahu, da ne zapade kazni. Vsled tega se je pojavila misel, da bi bilo dobro proglasiti kake »primerne« cene, da bi sodniki imeli navodilo pri svojih sodbah.

Na Dunaju so zborovali vinogradniki, ki so se izrekli splošno za objavo primernih cen, dasi je ravno pri vinu nemogoče nastaviti isto ceno za vse vrste vina. Po-

samezne vrste so pa zopet po krajih in vremenskih razmerah tako različne, da ni mogoče razlikovati cen natančno po gotovih vrstah. Saj dvoje vin ni čisto enakih, in tudi isto vino tekom časa menjuje svojo vrednost. Na Nižjeavstrijskem so imela l. 1916. vina iz leta 1915. ceno od 180 do 360 K. Ogrska vina so se plačevala po 275 do 400 kron. Slovaška so imela ceno, po poizvedbah, ki so došle na Dunaj, 270 do 290 K.

Vinogradniki in gostilničarji nižjeavstrijski so pri skupnem posvetu sklenili predlagati kot pravično povprečno ceno za srednje vino 320 K za hl. Posebno dobra vina se naj plačujejo primerno višje, slabejša primerno nižje. Ali je vino »srednje« ali ne, se imata domeniti prodajalec in kupec. V spornih slučajih odloči razsodišče strokovnjakov. Po tem načelu naj se določajo cene tudi po drugih deželah.

* * *

Oddaja sena za vojaštvo. Armadno poveljstvo je že odredilo nakupovanje sena za potrebščine soške armade. Deželni odbor se je takoj že prejšnjo soboto obrnil brzojavno do vseh merodajnih mest z nujno opozoritvijo, da na Kranjskem sena za oddajo ni, ker je suša uničila toliko pridelka, da večinoma posestniki niso pridelali niti za lastno potrebo in je tedaj v skrajni nevarnosti vsa naša živinoreja. Zato je deželni odbor merodajnim mestom nujno priporočil, da naj se potrebščina armade pokrije iz drugih dežel, ki niso prizadete tako težko kakor Kranjska. Deželni glavar dr. Šušteršič se je podal na Dunaj in je osebno posredoval pri najmerodajnejših osebah, zlasti pri ministrskem predsedniku dr. Seidlerju. Vsled mogočne intervencije našega deželnega zastopa so uvedeni važni koraki in mogoče je, da nam prihodnji dnevi prineso neobhodno potrebno razbremenitev. — Tudi Jugoslovanski klub še je pečal s to zadevo in sklenil storiti korake, zlasti tudi v prilog Štajerske.

Strniščna repa. Zavod za promet z žitom ob času vojne, podružnica v Ljubljani, pričakuje, da dobi z Nizozemskega nekoliko semena strniščne repe, ter vabi županstva in posestnike, ki rabijo seme, da naznanijo to prej ko mogoče. Dobili bodo semena v razmerju razpoložljive množine. Cena bo objavljena kasneje, ko bo znano, koliko stane na Nizozemskem in koliko bodo znašali prevozni stroški.

Meso v sili zaklane živine. »Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani« je odredilo glede zakolov v sili sledeče: 1. Z ozirom na odlok »Deželne komisije za ureditev prometa z živino«, ki je bil izdan že lansko leto, se meso v sili zaklane živine nima pošiljati v Ljubljano, ker so se pri pošiljanju pokazale znatne neprilike. 2. Mesarjem naj se daje na kontingent le toliko tega mesa, kolikor ga je res popolnoma dobrega in enakega mesu zdrave živine. Ostalo meso, čeprav je užitno, vendar pa vsled nezgod ali bolezni slabejše kakovosti, kakor tudi vse neužitno meso in kožo pa je prepustiti lastniku v sili zaklane živine, da vse to porabi po lastnem preudarku. Meso, ki se odda mesarju na kontingent, naj se odda potom zaupnikov »Deželnega mesta«. Mesar plača za to meso za kilogram 60 vinarjev manj, kot sme v smislu maksimalnih cen, ki so ondi merodajne, meso prodajati. Ako pa je poravnal klavnino mesar sam, plača prevzeto meso 80 vinarjev nižje za kilogram, kakor ga sme v smislu krajevno merodajnih maksimalnih cen prodajati. Vsak zakol v sili, kakor tudi domači zakoli se morajo prijaviti c. kr. okr. glavarstvu potom domačega županstva. Dovoljenje za domače zakole daje okrajno glavarstvo.

Slike in črtice z bojišč.

PISMO IZ GALICIJE.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojno polje, 26. junija 1917.

Kaj se na bojnem polju vsega ne doživi! Predvčerajšnjim sem n. pr. doživel, kar sploh še nisem v svojem življenju: utrgal se je oblak. — Bilo je nekako ob 3. uri popoldne. Ker sem imel prejšnjo noč službo, sem hotel porabiti popoldne, da se malo naspim. Videl sem, da so se zbirali črni oblaki, slišal oddaljeno gromenje; toda 5 metrov pod zemljo se človek ne boji vsake rose! Komaj zatisnem oči, že zaslišim krik: »alarm«! Planem po stopnicah navzgor — obenem pa srečam potok vode, ki je drl v mojo sobo. V hipu je bilo notri vode do kolena. Posrečilo se je, da sva s slugo vodi takoj ob vhodu zagradila. Pogled na prosto je bil strašen! Dež je lil v silnih curkih in vmes je udarjala gosta toča, debela kot jajce. Po strelskem jarku so plavali nahrbtniki, kape, suknje, odeje i. t. d. Nikjer žive duše. — Moj Bog, kaj je z moštvom? Popoldne navadno vse spi po svojih podzemeljskih prostorih. Trikrat sem poizkusil, da pridem — do pasu v vodi — k svojemu moštvu, in trikrat me je toča zavrnila; v par trenutkih bi me ubila, da nisem poiskal zavetja. Bilo je grozno! Stene strelskega jarka so se rušile, voda je rastla in drla po jarku kot reka!

Čez četrt ure je naliv prenehal. Zdaj šele smo videli razdejanje. — Nadporočnik se je rešil iz svoje luknje, vse njegove stvari je pa zalila voda. En poročnik, ki je spal, ko se je pričelo, je le s težavo ušel; voda mu je bila že do vratu. — Stanovanje od moštva je vse zalilo, vse njihove stvari, tudi puške in municija, je ostalo v vodi. Samo pri mojem oddelku se ni zgodilo ničesar; od častnikov sem bil najsrečnejši jaz, ki sem imel vode samo do kolena. — Strelski jarki, ki smo jih utrjevali mesece in mesece, so porušeni. Zdaj lahko začnemo iznova!

Rusom, ki so v dolini, se je godilo še slabše; morali so sredi naliva bežati v drugo linijo, prva je bila čez in čez polna vode. Poleg tega smo jim še mi pošiljali cele potoke. Človeških žrtev, hvala Bogu, ni bilo! Mnogo je bilo ranjenih od toče; jaz prvo noč nisem mogel spati, tako so me bolele roke in obraz od toče! — Danes je že bolje: Vodo smo povečini »izpumpali«, in sicer Rusom v dolino. Predno bo strelski jarek v istem stanju kakor je bil preje, bo minulo tedne! — Da smo se kmalu posušili, je poskrbelo vroče gališko solnce, samo blatni smo od pete do vrha.

Tako pišejo naši . . .

Dragi domači! Rad bi Vam popisal svoje življenje, ki sem z njim zadovoljen, dasi sem že veliko prebil. Priporočam se vsak dan Mariji in upam, da me ona varuje. Bil sem štirikrat prestreljen, dvakrat z nožem ranjen, enkrat tri dni v pesku zasut, enkrat sem se Taljanom iz rok utrgal, ko sem bil že ujet. Enkrat sem bil že 4 dni vsled ran brez zavesti; imel sem vso kri zastrupljeno; a Marija me je vselej rešila. Vse to sem prestal za domovino! Lahko bi prišel v tovarno, ker sem izučen v kovaški stroki, a se rajši borim za ljubo domovino, saj sem šel prostovoljno v vojno službo. Dve leti stanujem skoraj nepretrgoma v zemlji, v blatu, spim na golih deskah. Prosim Vas, spominjajte se me v molitvi pri sv. maši; saj jaz bi tudi rad šel k sv. maši, pa ne morem. Če morem, si pa tudi preskrbim dušo s sv. zakramenti. Ko bi vojaki vedeli, kakšno tolažbo dobi človek, če gre k spovedi in sv. obhajilu, pa bi ne bili tako otožni in žalostni.

Grom topov, ki se razlega dan na dan po bojišču, mi je glasen klic, da smrt ni daleč; vsak trenutek sem lahko žrtev nenasitne kosilke. Daleč od domovine, od svojih dragih, leči k večnemu počitku, ko je srce polno življenja, e pač bridko, a hrabremu junaku tudi ta misel ne dela preglavice, da bi le zasijali domovini in ljubi Avstriji boljši dnevi!

Spominjam se vsak dan srečnih dni, ki sem jih prebil na domači grudi, med domačimi, med dobrimi starši, ki me tako ljubite. Poplačal bi Vam rad vse dobrote, ki mi jih izkazujete in zato bi pač prišel le rad nazaj. Ako pa se ne vrnem več, prosim, ne žalujte! Ako me tu na tuji zemlji poljubi angel miru, bom šel k večnemu počitku. Spominjajte se me v molitvi in pri sv. zakramentih, da se potem vsaj v nebesih zopet snidemo. Srčno Vas vse pozdravlja hvaležni sin Ivan Tori.

Pri 30·5 cm možnarjih.

Iz pisma 19letnega topničarja Antona Pakiž (brat bogoslovec Franc Pakiž, umrl meseca maja):

Opišem mal dogodek.

Bilo je v času, ko sem prišel z drugega dopusta nazaj. S kolodvora sem jo mahnil proti bateriji. Začul sem kmalu nenavadno grmenje. Mislil sem si: Naši fantje bijejo hud boj s sovražnikom. Ko pridem do taborišča, izvem, da dela »Kaclmohar« ofenzivo. Opoldne se popeljem z avtom k bateriji. Bili smo še en kilometer proč, ko prileti težka granata in se zapiči pred nami ob cesti. Avto se je ustavil; šli smo peš naprej. Ko pridem do svoje baterije, poprimem takoj za delo pri topovih. Streljali smo, da je bilo veselje. Sovražnik je seveda odgovarjal.

Pa imeli smo srečo. Noben izmed nas ni bil še ranjen ne. Streljali smo izborno. Ko je prišlo povelje: »Ogenj ustaviti«, smo izvedeli, kako je bila stvar. Sovražnik je namreč začel napadati. Naši so ga pustili, da je prišel prav blizu. Ko so ga dosegale ročne granate, so ga začeli obmetavati i

njimi. V istem trenutku je začela tudi naša artiljerija žgati, pa ne po njih, ampak po tistih, ki so bili za njimi. Vsi, ki so bili pred nami, so bili takorekoč zaprti. Pomoči niso mogli dobiti, nazaj pa tudi niso mogli. Ostalo jim ni drugega kot »roke gor«. — Imeli smo veliko ujetnikov v rokah.

Junaštvo naših fantov.

Bilo je ponoči od 20. na 21. junija. Italijanska artiljerija je ravno prenehala s svojim besnim streljanjem in mi smo pričakovali napada sovražne pehote. Pa glej, nič se ni ganilo in noben strel ni padel. Poveljniku naše stotnije se je ta mir zdel preveč sumljiv in zato pošlje tja na prostor, ki pada strmo na sosednji oddelek in ki ga naše čete niso imele zasedenega, da se prepriča o sovražnikovem delovanju — narednika Ivana Sovreta z nekaj možmi. Prišedši na določeni kraj, zapazi Sovre takoj, da skušajo sovražniki prodreti na tem nezasedenem prostoru naše vrste in nas obkoliti. Ukazal je svojim ljudem, naj bodo tiho, da jih sovražnik ne zapazi. Pri nadaljnjem opazovanju sovražnika more določiti, da skušajo sovražniki z lestvicami iz vrvi preplezati strmino. Hitro obvesti o tem svojega stotnijskega poveljnika in ga prosi, naj mu pošlje nekaj mož, da bi mogel zajeti predrznega sovražnika. Čez nekaj časa pride narednik Franc Podlesnik z enim vodom na pomoč svojemu tovarišu. Toda prekmalu jih je opazil sovražnik in začel grozno streljati. To pa ni oplašilo naših junakov. Ujeli so 13 sovražnikov, katerim se je že posrečilo preplezati pečine. Izgubila nista niti enega moža in s tem rešila obilo kranjskih Janezov, ki bi jih gotovo uničil sovražnik, ako bi se mu nemoteno posrečilo prodreti naše vrste. Oba junaška narednika sta bila predlagana v odlikovanje.

Vsem bralcem »Domoljuba« pošiljajo pozdrave: Marolt Franc, četovodja; Hribar Peter, Vozelj Štefan, desetnika in pa cel prvi vod ... stotnije pod poveljstvom dobrega narednika Franca Podlesnika.

Pešpolk »Cesarjevič«.

Spomin na Lavaronsko visoko planoto.

(Maj 1916.)

Vesna poljubila
gorsko je ravan;
kamor je dihnila,
tam je cvetka vzkliila:
modri encijan.
Hkrati gora bila
vsa je vrt cvetan.

Drobni zdaj cvetovi
očke svoje plave
kot neba višave
zopet so odprli,
čudom v svet so zrli:
gora vsa zelena,
s krvjo poškropljena. —
Taka še nobena
vigred bila ni!

Od granat, šrapnelov
trata prekopana,
s trupli zornih bitij
gosto posejana;
od topovskih strelov
gora omajana!

Žalostno cvetovi
očke svoje plave,
mehke in sanjave
tuge so zaprli,
kot junaki vrli,
ki za dom umrli
svoj so in njihov.

Vide.

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.)

(Dalje.)

12. Izginole skrbi.

V zgornji sobi pri Zvonarjevih so pripravljali za krst. Dobili so novega zemljana: malo deklico. Nepopisna skrb se je odvalila mladi materi od srca. Kolikrat je potihem prosila in molila, ko se je spominjala medsebojnega dogovora o vzgoji otrok: »Marija, daj mi deklico, krstiti jo bom dala na tvoje ime in jo zate vzgojila . . . Otrok, ki ga ne morem zate vzgojiti, ni moj otrok. Rajši naj prej umrjem . . . Sovražiti bi ga morala, sovražiti tudi moža, ki me je s svojo nesrečno ljubeznijo tako daleč pripravil, da sem mu dala nesrečno obljubo. Nebeška mati imej usmiljenje, tako se pokorim v srcu, imej usmiljenje!«

Ob izbruhu te srčne stiske se Rozika seveda ni več zavedala, da je sama prostovoljno nastopila pot, ki se ji je sedaj obrastla s trnjem do konca življenja. Bog je dal z razumom obdarjenemu človeku tudi prosto voljo.

Henrik sam se je srčno veselil novorojene potomke. Toda ko je stal v delavnici ob risalni mizi, so mu pa prihajale zopet drugačne misli. S krčevito stisnjenimi ustnicami je brezizrazno zrl na pergamentne liste, potegnil z desnico po nagubanem čelu in dejal:

»Je že tako. Zaradi tega se mi otrok ne bo odtujil; moja žena je dobra in bo otroka vzgojila s spoštovanjem do moje vere.«

Pa je le zopet in zopet otresal svojo lepo glavo: »Kdo bi si pa tudi mislil, da je vera tako močna in trdna.«

Toda možakar premaga tako stvar preje, nego bolj čustvena ženska.

Prišel mu je na misel tudi zvon na mestni hiši. Trudil si je vso stvar obrniti na smešno in si je dejal:

»Oče ima prav, ko pravi: če se ženska vmešuje med moška opravila, vselej nekaj pokvari. In moja mala mi je že skazila mojo obrt.«

Pa je zopet razmišljal dalje: »Sicer pa še ni izključeno, da bi ne dobili zvona v delo, če bo le en luterski svetovalec glasoval s katoliškimi. Poštenjak, ki prav razsoja pošteno rokodelstvo in vero, se bo pač dobil med njimi. Pa če nazadnje zvona tudi ne dobimo,« se je tolažil, »ni za nas nič izgubljenega, saj je majhen in stari bron se mora tudi porabiti; — dobička tako ne bi bilo nič. Tako ozkosrčni kot prej enkrat, ko so pokopališki zvonček naročili drugje in jih je prevoz več veljal kot zvon sam, sedaj pač ne bodo več.«

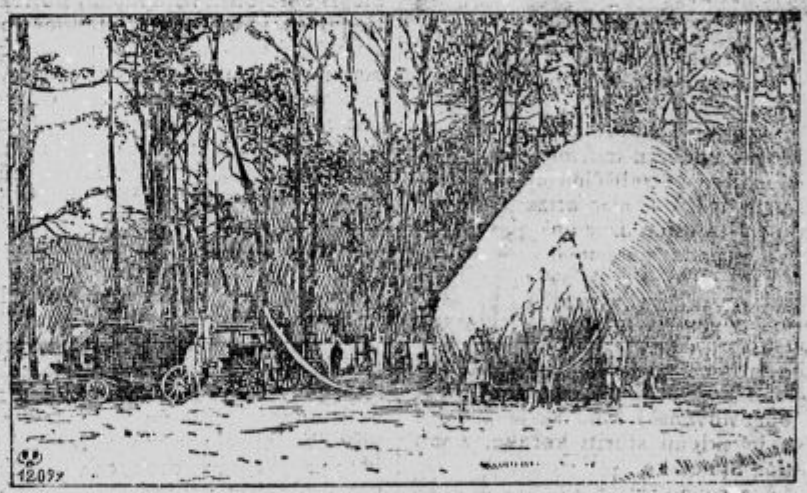

Avstrijski vojaki polnijo balon s plinom.

Nekako razdražen je iznova zmajal glavo — a kmalu mu je domišljija začela slikati lepo podobo mlade matere in male, nežne deklice. Med tem pa so se ostali pogovarjali o krstu. Vsi so soglašali s tem, naj se deklica krsti na domu, da Henriku ne bo treba javno stati pred katoliškim krstnim kamnom.

»Na to se pa res moramo ozirati zaradi Henrika,« je razlagala Jožetova žena mladi, bolestno vzdihnuli materi.

»Tako lep, solnčen in gorak dan je; brez vse skrbi bi lahko nesli dete v cerkev in vse z večjim veseljem bi je potem po prihodu iz cerkve pritisnila na srce. Soba je le soba,« je dejala Rozika trudno.

»Tako?« je odvrnila ta, »meni se pa zdi, da je to velika čast in da se soba ravno po svetem opravilu nekako posveti; toda ti vidiš povsod le vse črno.«

Rozika je pomolčala nekoliko časa, potem pa zaprosila:

»Napravi vse lepo, pa veliko cvetja preskrbi, zakaj deklica je.«

»Pa ne samo zaradi ljudi,« je odgovo-

rila svakinja skoro užaljena. »Cerkveno opravilo je, praznik; sveti zakrament se bo delil in zato ni nobena stvar dovolj čedna in lepa, kar imamo lepega pri hiši.«

Rozika je pristavila prisrčno:

»Ana, kako si dobra! Vse boljša, kakor vemo.«

Ta se je pa zasmejala:

»Moja vera ne obstoji v jokanju in tožbah; »V veselju morate služiti svojemu Gospodu«, ta izrekmi ugaja in srce kaj dobro izhaja ž njim vsak dan.«

»Da bi mogla jaz enako čutiti,« je vzdihnila mlada mati. Seveda njena svakinja ni imela takih skrbi kakor ona sama, saj je bila katoliško poročena.

Krst se je izvršil in nekaj časa pozneje je šla mlada mati z otrokom in svakinja sama k vpeljevanju.

Mlada Marija je uspevala kakor vsak zdrav in dobro oskrbovan otrok. Vsa družina je občudovala njeno napredovanje z veliko važnostjo. Poleg nje so izginevala vsa temna razmišljanja. Obraz očetov je žarel, ko je dete krililo z rokama njemu nasproti, kadar se je približal zibelki.

Dete je iznova zvezalo srci, ki sta se bili jeli odtujevati.

Padaj cvet.

Spet košnje čas. Ob cvetu cvet,
vmes travica zelena,
izvablja kosca senožet,
vsa z vonjem napojena.

Zdaj kosa zadnjič še v slovo
zapoje pesem grobno;
in cvetka vsaka je solzno
sklonila glavco drobno.

Ni koščev letos jih mladih,
ki v košnji bi zapeli
tja v zorno jutro; reže tih
jo starček osiveli.

Namesto fantov pa dekle —
kosó po senožeti
vrti in suče, da vené
— kot v boju — rožni cveti.

Ni mar ji cvetk; saj je zvenel
najlepši cvet med cveti;
na bojni trati — prej vesel —
je moral ženin umreti.

Rejenski.

Tedenska pratika.

Petek, 13. julija: **Sv. Marjeta,** dev. mučenica. Njen oče je bil poganski duhovnik, pa jo je zavrgel, ko je postala kristjana. Sodnik Olibrij jo je hotel vzeti za ženo, če bi odpadla od krščanstva. Njegovo prizadevanje pri nežni in bogoljubni devici ni imelo uspeha, zato jo je dal mučiti in slednjič obglaviti. — **Sv. Evgen,** škof.

Sobota, 14. julija: **Sv. Bonaventura,** cerkv. uč. († 1274.) — **Sv. Just.** — **Sv. Kunigunda,** poljska kraljica. († 1292.)

Nedelja, 15. julija (7. pobinkoštna): Evang. o lažnjivih prorokih. — **Sv. Henrik,** cesar. († 1024.) — **Sv. Vladimir,** kralj.

Ponedeljek, 16. julija: **Karmelska Mati božja.**

Torek, 17. julija: **Sv. Aleksij (Aleš),** spozn. — **Sv. Leon IV.,** papež. — **Sv. Simforoza** in njeni sinovi.

Sreda, 18. julija: **Sv. Kamil Lelij.** († 1614.) — **Sv. Friderik** (Miroslav).

Četrtek, 19. julija: **Sv. Vincencij Pavl.** († 1660.)

* * *

Solnce vzhaja ob 4. u. 17 m., zahaja ob 7. u. 54 m.

Luna: Mlaj 19. julija ob štirih zjutraj.

Sv. Kamil.

V malem neapolitanskem mestecu rojen se je mladenič Kamil iz plemenite rodbine Lelijcev posvetil najprej vojaškemu stanu. Zašel je na grešno pot; vdal se je bil zlasti igri za denar, kar je povzročilo, da je prišel ob vse ter bil prisiljen, da si je služil kruh kot težak pri stavbi kapucinske cerkve. Pri tem je pa potrkala tudi milost božja na njegovo srce in ga opozorila na pokoro. Tudi samostanski predstojnik je vplival nanj tako, da se je sčasom ves izpremenil.

Kamila je vleklo celo v samostan, a zaradi neke hude otekline na nogi ga niso mogli sprejeti ne kapucini, ne frančiškani. Podal se je nato v Rim, kjer je služil v bolnišnici sv. Jakoba ter stregel bolnikom, zlasti umirajočim. V duhovnem življenju je kmalu tako napredoval, da so ga pozneje izvolili celo za predstojnika bolnišnice; do tega mesta mu je pripomogla zlasti njegova pobožnost in očetna ljubezen do revnih bolnikov. Ker je opazil, da bolniški postrežniki nimajo pravega srca za betežnike, se je odločil ustanoviti posebno cerkveno družbo za pomoč in postrežbo bolnikom in umirajočim. Šele sedaj se je jel učiti latinščine in drugih znanosti, četudi mu je bilo že 32 let. Neverjetno dobro je napredoval in dokončal tudi bogoslovne vede; nato je bil pa posvečen za duhovnika. Sedaj šele je mogel izvršiti svoje naklepe. Njegova cerkvena družba je bila kmalu povišana v redovno družbo in imela kmalu veliko bolnišnic. On sam in tudi tovariši so z neverjetno ljubeznijo stregli bolnikom, osobito ob času kužnih bolezni. Še ko je bil že smrtno bolan, se je pomikal počasi od postelje do postelje, da je mogel izpregovoriti bolestnikom besedo tolažbe. Umrl je leta 1614.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4 % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

To in ono.

Dobrodelni shod, ki je bil napovedan, da bo 19. julija, je preložen na jesen.

Srčne pozdrave z visokih tirolskih planin pošiljajo vsem slovenskim dekletom in staršem slovenski fantje od polka cesarskih strelcev: Jožef Božič, Št. Vid pri Zatičini; Franc Zajec, Krka pri Zatični; Jožef Lavrič, Loški potok; Rudolf Krašovec, Črni kal; Ivan Morela, Sušak; Franc Završnik, Škofja Loka; Leopold Žbona, Čepovan. — Srčne pozdrave pošiljamo vsem dolenjskim dekletom in fantom, posebno pa staršem vsi fantje pri oddelku strojnih pušk iz Judenburga. Sedaj gremo zopet na bojne poljane. Desetnik Skalar Fr., Kutnar Al., Kepic Iv., Podlesnik M., Kelbel V., Avsec Fr., Gačnik M., Derling Fr. — Vsem Slovencem in Slovenkam, posebno vsem vipavskim ženam in dekletom pošiljamo vsi vipavski fantje in možje, služeči pri strelskem pp. št. ..., najsrčnejše pozdrave. Nahajamo se na Seretu v zasedeni Romuniji. Bog daj kmalu srečno svidenje! Računski podčastnik Kristijan Črmelj, četovodja Marc Ivan, korp. Valentin Božič, vsi iz Dolgepoljane pri Vipavi. Korp. Franc Premrl, strelci Ivan Krašna, Franc Kodelja, Ivan Koren iz Budanj; podd. Jožef Potrata, Slap pri Vipavi. Strelec Anton Marc, Planina. Valič Iv., Šturije. Podd. Bajc Anton, Vipava. Z Bogom in Marijo za domovino! — Prisrčne pozdrave pošiljajo fantje, nahajajoči se na visoki tirolski bojni črti, vsem goriškim beguncem, posebno pa svojcem z željo, da bi se kmalu videli v svoji mili domovini: Urdih Alojzij, četovodja, Kostanjevica; Pahor Alojzij, deset., Brestovica; pešci: Pahor Josip, Temnica; Kukanja Ivan, Malidol; Pahor Jožef, Sela; Colja Henrik, Rogelja Rafael, Temnica; Devetak, Sela. Pozdrav vsem čitateljem »Domoljuba«! — Srčne pozdrave pošiljamo fantje z južnega bojišča od gorskega strelskega polka št. ...: Podd. Josip Udovč, Št. Janž; strelci: Matevž Fajfar, Ribno; Jamšek Andrje, Št. Janž; Zalokar Iv., Stara Fužina; Flajs Iv., Debevc Franc, Fink Franc, Flajs Rudolf, Žganjar Franc, Starina Iv., Toni Anton, Jantes Anton, vsi iz Št. Janža; Cerkovnik Andrej, Št. Ruprt; Debevc Franc, Marolt Jožef, Jantes Alojzij, Kuselj Franc, vsi iz Št. Janža na Dolenjskem. — Najlepše pozdrave pošiljamo vsem slovenskim fantom in dekletom od soške fronte: S. Žabkar, Škocjan; Fr. Natlačen, Ubeljsko; Š. Kristan, Postojna; J. Kristan, Dutovlje. — Najsrčnejše pozdrave pošiljajo strelci vsem svojim staršem, bratom, sestram, sorodnikom in znancem: Matija Bahor iz Knežine; J. Kudelja, podd. Miha Flajnik, Belčivrh; Matija Dražumerič, Peter Kunič; Miha Veselič; Matija Šimec, Podlog; Lihevič Ivan; Mihael Žvab, Kvasica; Kuzma Jurij, Dragatuš. — Iskrene pozdrave z visokih tirolskih gora pošiljajo fantje polka »Cesarjevič« od strojnih pušk vsem našim preljubim staršem in poštenim slovenskim dekletom: Franc Leskovec, četov. iz Postojne; Franc Mihelič, Kot pri Ribnici; deset. Jožef Petrič, Sv. Gregor; poddesetniki: Ivan Hönigman, Črnomelj; Ed. Erlach, Beljak; Anton Rekel, Novo mesto; Blaž Mošnik, Špitalič; pešci: Franc Pirc, Tunice; Jan. Pirc, Krško; Franc Simončič, Bela Cerkev; Kostrevc Lojz, Šmarjeta; Ferdinand Beriljan, Kamnik; Iv. Pavlin, Loški potok; Franc Capuder, Terzin; Iv. Vidmar, Dobrepolje; Franc Strmec, Kranj; Bolta Reaman, Kropa; Franc Korbar, Bled; Leopold Felicijan, Kozje; Jožef Bartulme, Kočevje; Al. Schauer, Kočevje; Friderik Hirnke z Dunaja. — Iz Lipnika na Moravskem pozdravljajo Slovenci Franc Bučar, Anton Šepetavec in Zore Anton. Nahajajo se v bolnišnici. A. Zore nam pridno dopisuje. — Iz tirolskih višin, kjer je večen led in sneg, pozdravlja Alojzij Cerkvenik, Škofije pri Divači. — — Vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« pošiljajo slovenski fantje 6. marškompanije iz Rotenmana mnogo pozdravov: Petrič Iv., Guštin Jožef, Kobe Jurij, Jerak Franc, Lozar Jožef, Želko Matija, Pirman Franc, Pangerc Andrej, Godec Jožef, Šubic J., Jerina J., Mencej Janez, Bernot Franc, Župančič Franc, Nose Jožef, Pistotnik Franc, Trobec Albin, Polak Franc in Kren Jožef. — Mnogo srčnih pozdravov pošiljajo slovenski fantje c. kr. težkega polj. topničarskega

polka št. 22 vsem slovenskim fantom in dekletom: Predmojstri: Franc Cingrle, Franc Cigoj, Valentin Markič, Simon Črljenko. Topničarji: Franc Cigoj, Dominik Rupnik, Franc Božič, Franc Zega, Gašper Breščak, Osvald Rebernik, Ludvik Murkovič, Vladimir Bizjak, Emil Lenardič, Rudolf Perčič. — Prisrčne pozdrave pošiljajo gorenjski fantje 7. lovskega bataljona s tirolskih pečin vsem domačim: Ivan Trampuš, Črnuče; Mihael Kuhar, Št. Jurij pri Kranju; Ovčak Franc, Šmartno pod Šmarno goro; Franc Mohorič, Martinvrh nad Škofjo Loko; Mohorič Anton, Poljane nad Škofjo Loko; Prešeren Jožef, Žirovnica; Andlovic Matija, Ljubljana; Zupanc Franc, Ogilje; Knapič Anton, Smlednik pri Kranju; Ivan Bertič Dobrova pri Ljubljani; Alojzij Škrjanc, Senično pri Kranju. — Slovenski fantje c. kr. pp. »Cesarjevič« naznanjamo vsem, ki so za nas v skrbeh, da smo na bojnem polju še vedno zdravi in dobre volje. Obenem pošiljamo vsem naročnikom »Domoljuba« srčne pozdrave! Ivan Pavlovič, Primož Kotnik, Anton Drobnič, Ivan Nose, Miha Habjan, podd., Anton Zupanc, ães., Krka; Miha Baznik, odd., Jožef Rožanc, ães., Štefan Biščik, podd., Filip Cestnik, podd. — Slovenski fantje od težkega poljskega topničarskega polka št. 28 pošiljamo vsem slovenskim dekletom, bralcem in bralkam »Domoljuba« iskreno srčne pozdrave: Franc Šolar iz Topolja na Škofjo Loko; Ernst Žolnir iz Celja; Alojzij Sajovic iz Podkraja pri Vipavi; Friderik Fludernik iz Savinjske doline; Jože Gorišek iz Vrhpolja; Maks Kobal iz Vrhpolja pri Vipavi; Alojzij Podgornik iz Čepovana.

POGUM.

Le gori se ozrite
objokane oči;
solzâ nikar lijte.
trpljenje vse beži.
že bliža se veselje
prijazno, presladko:
spolnilo ljudstvu želje
dobrotno bo nebo.
Molitev vneta, sveta,
ne prejde brez sadov:
pri Bogu bo sprejeta
v veselje vseh stanov.

Topničar **Al. Šparovic** iz Žirovnice.

Muhe so sila zoprne. V času, ko se prišenja sadje, se kar podvoje; oblaziti hočejo vse, zlasti jedi, ki jim diše. Od mesa jih lahko odvrneš, če položiš gori vsaj polovico čebule.

Kako se ohrani sirovo maslo. Če imaš dobro, nepokvarjeno sirovo maslo, pa ga hočeš ohraniti za dalje časa, skrbi, da pride v temno klet. Ako ga le nekoliko obsije solnce, že nima več pravega okusa. Ako nimaš primerne kleti, obloži ga s svežim, zelenim perjem in spravi pod steklen pokrov (zvonec). Ohrani se precej dobro tudi v kameniti (lončeni) posodi, ki je dobro zaprta. Sirovo maslo ne sme biti v prostoru, ki je prepojen s kakim jedkim in občutnim duhom — n. pr. od čebule, mila, sira, petroleja i. dr. Sirovo maslo se tem dalj ohrani, čim manj je izpostavljeno zraku. Nekateri ga vsled tega zavijajo v pergamentni papir in polagajo na led (če je na razpolago). Drugi se poslužujejo kamenitih loncev in raznih posod iz bukovega lesa, ki jih izperejo s solnato vodo. Nato stlačijo maslo, ki mu primešajo nekoliko soli, tesno v posodo, in sicer polagoma in v malih plasteh, da ne nastane vmes prazen prostor. Ko je pisker poln se maslo na vrhu posoli in pokrije s pergamentnim papirjem, ki je prav tako odrezan, da se prilega površju. Čez vse to se vlije razpuščen loj, ki seveda ne sme biti vroč. Tako se ohrani sirovo maslo nepokvarjeno cele mesece.

Pred poroko. »Tako prijetno te je poslušati; le govôri, izvoljenka mojega srca; če slišim tvoj glas, je kot bi poslušal godbo. Brez tebe bi ne mogel živeti. Ti, ali pa nobena. Zahtevaj moje življenje, tvoje je. O, da bi že prišla poroka! Žal beseda naj ne pride iz mojih ust. Dom ti hočem izpremeniti v raj; na rokah te hočem nositi. Kakor sluga ti bom in vsako željo ti bom razbral že iz oči. Kjer boš ti, hočem tudi jaz biti.«

Po poroki. »Te šmentane ženske, da hočete že povsod imeti glavno besedo; niti za trenutek ne morete molčati. Pač srečni samci, da nimajo te nadlege na glavi. — To je že strašno! Te večne stroške: zdaj novo ruto, zdaj obleko, zdaj nove čižme, pa zopet novo jopico! Komaj mine mesec, pa že druga moda; mož pa plačuj! Saj nas boste ob vse pripravile — te ženske! — Kaj? Zdaj pa še žepno uro, ki se naveže na roko! Ali misliš, da sem Rotšild? — Molči; jaz grem še na kupico vina v gostilno, ti pa pojdi lepo spat!«

Za razvedrilo.

Dosleden. Upnik: »Tone, kdaj mi boš pa vrnil denar?« — Dolžnik: »Drug teden.« — Upnik: »Prav tako si mi rekel zadnji in prejšnji teden.« — Dolžnik: »Seveda. Veš, jaz nisem tak, da bi danes rekel tako, jutri pa drugače. Sicer pa ti nisem obljubil, da ti bom vrnil drugi teden, ampak drug teden.«

Enaka. Gospodar novemu hlapcu: »Veš, France, jaz imam navado, da malo govorim. Če ti bom pomigal s prstom, boš pa pričel.« France: »No sva pa oba enaka.« — »Kako to?« vpraša gospodar. — France: »Jaz tudi malo govorim, včasih pa nič. Če bom tako-le naredil (zmaje z glavo), pa ne bom pričel.«

Šaljivec do skrajnosti. V Kolinu na Češkem so zasledili v neki trgovini ponarejene bankovce. Spoznali so jih po tem, ker so imeli na mestu, kjer se navadno nahaja svarilo: »Ponarejanje se postavno kaznuje« — sledečo opazko: »Kdor te bankovce ponareja, ali kdor ponarejene (kakor ta-le) sprejema, je velik osel; kaznovali ga bodo z dosmrtno ječo.«

Najnovejše.

Italijanski zračni letalci nad Idrijo. Glasom poročil je v soboto 7. t. m. popoldne prišlo nad Idrijo nekaj italijanskih zračnih letalcev. Vrgli so par bomb, ki pa ljudem niso napravile nobene škode na zdravju in življenju, samo malo ustrašili so se prebivalci v prvem hipu. Poškodovanih je par poslopij.

En dan na prestolu je bil novi kitajski cesar. Listi namreč poročajo, da se je že moral odpovedati prestolu, ker bi bil sicer upor v celi državi.

Slaba hrana, napol kuhane jedi in prenaglo zavživanje jedi povzroče navadno motenja v prebavi. Ta se odstranijo s Fellerjevimi, želodec krepilnimi rabarbara-krogljicami z zn. „Elza-krogljice". Te so najbolj prijetno, popolno neškodljivo sredstvo za prebavo, učinkujejo krepilno na želodec ter milo odvajalno in nimajo nikakih neprijetnih stranskih učinkov. 6 škatelj stane franko 5 K 57 vin. 12 škatelj franko 10 K 07 vin. Edino pristne pri lekarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrg št. 16. (Hrvatsko). Obenem se more naročiti Fellerjev bol lajšajoči rastlinski esenčni fluid z zn. „Elza-fluid". 12 steklenic stane franko 7 K 32 vin. (fb)

Vprašanja in odgovori.

Na več strani. Prihajajo mnogoštevilna vprašanja, kam se je obrniti, ako se v resnici potrebnim svojcem mobilizirancev vsled kakega nedostatka zahtevanih pogojev ne dovoli državni prispevek, ali je pa ta prispevek premajhen, da bi se moglo z njim izhajati. — Na to odgovarjamo, da imajo c. kr. deželna predsedstva za take slučaje na razpolago poseben vojno-pomožni zaklad. Take prošnje je treba nasloviti na Kranjskem na c. kr. deželno predsedstvo v Ljubljani; na Štajerskem na c. kr. namestništvo v Gradcu; na Primorskem na c. kr. namestništvo v Trstu; na Koroškem na c. kr. deželno predsedstvo v Celovcu.

U. A. St. L. Kdor ruje sedaj krompir, si nič ne koristi, škodo pa napravi precejšnjo. Posvetujte se z županom, kaj ukreniti. Morda boste našli primerno pot, po kateri bi se moglo to škodljivo početje preprečiti.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 4. julija: 5, 26, 43, 14, 82.
Brno, 4. julija: 28, 79, 43, 80, 59.

SKRIVALNICA.

Temu-le se v glavi meša;
vehedrav je kakor veša.
vlečejo ga prav pošteno,
on pa goni misel eno:
da se mora oženiti,
lepo prav gospo dobiti.
Nov si koj cilinder kupi,
da zastonj ne bodo upi;
ves gosposko se obleče
pa pred vilo v mesto teče,
da nevesti se predstavi
in kot ženin se ji javi.
Ta pa urno se mu skrije,
ga sprejeti — volja ni je.

Književnost.

Ivan Grafenauer: **Kratka zgodovina slovenskega slovstva.** Zelo zanimivo pisana knjiga obsega na 160 straneh zgodovino našega slovstva od njegovega početka pa do marčne revol. (1848) in je razdelejena v naslednje dele: Predkrščanska doba, krščanski srednji vek, doba luteranstva, doba katoliškega preporoda, prosvetljena doba in doba romantike. Knjigo, ki je pisana temeljito, pregledno in pa zanimivo ne bo z velikim pridom čital le oni, ki hoče šele proučiti zgodovino našega slovstva, ampak posebno še oni, ki več ali manj že poznajo domače slovstvo; priporočamo jo še posebno knjižnicam, izobraževalnim društvom itd., kajti zanimala bo vsakogar, kdor se le količkaj zaveda svojega rodu. Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljubljani in stane nevezana 3 K 40 v.

Proda se več novih **kmetijskih**

STROJEV

slovite tovarne „Umrath" kakor **mlatilnice, vratila (gepelni), slamoreznice, čistilniki, mlini za grozdje, stiskalnice za vino, travniške brane** in drugi poljedelski stroji.

FRANC HITTI, Ljubljana, Martinova cesta 2.

42

500 K Vam plačam ako Vaših **kurjih očes, bradavic** in **trde kože** tekom 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi **RIA-BALSAM.** Cena lončku z jamstvenim pismom **K 1·75, 3 lončki K 4·50,** 6 lončkov **K 7·50.** **Kemeny Kaschau (Kassa) I.,** poštni predal 12 308 Ogrsko. 105.000 zahvalnic.

Kuverte s firmo, pisma, račune itd.

izvršuje natančno po naročilu

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Edino dobri in solidni stroji so samo **„Grützner" in „Afrana"** Prednosti: krogljičen tek, biserni ubod (Perlstich). Pouk o vezenju in krpanju brezplačno v hiši. **Edina tovar. zaloga šivalnih strojev** **Josip Petelinc** **Ljubljana** **blizu franč. mostu, 3. hiša za vodo.** *10letna garancija.*

Suhe gobe,

črno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača semena, prazne vreče kakor tudi vse vrste pridelkov **kupuje SEVER & URBANIČ, Ljubljana, Wolfova ulica 12.**

Kdor svojih kurjih očes ne odpravi, napravi si vsako pot za trpljenje in slabi z bolečino tudi vse truplo.

Odstranitev kurjih očes brez bolečin

je za vsakega res velika dobrota. Ne more se pa dovolj svariti pred porezanjem kurjih očes. Kako lahko se pregloboko zareže, ne da bi se opazilo, na noge pride vedno prah in nesnaga, in se tako kri zastrupi, kar je imelo že često smrt za posledico. Kurja očesa je možno odstraniti brez noža, lahko, hitro, in zanesljivo s **Fellerjevim turist. obližem z zn. „Elsa"** (obliž za kurja očesa 1 K, v škatljah 2 K) ali **Fellerjevo turist. tinkturo z zn. „Elsa"** (tekoča tinktura za kurja očesa, cena 2 K). Med tem, ko druga sredstva, kakor tudi rezanje, piljenje itd., odstrani samo vrhnji del kurjega očesa, korenino pa puste, vsled česar očesa takoj zopet zrastejo, odstranilo gorenje navedeni izdelki kurja očesa s korenino vred. Oba izdelka, kakor tudi prašek za odstranjenje telesnega potu in potu na nogah (cena 1 K) se naroča pri lekarnaju E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 16 (Hrvatsko).

Za zavoj in poštnino 2 K 30 v. več.

A 119/17/16

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Na predlog dedičev po Uršuli Bohinc iz Dol. Dobrave št. 12 se prodado na javni dražbi spodaj zapisane nepremičnine za pristavljeno izklicno ceno dne 20. julija 1917 ob 11. uri predpoldne po parcelah. Dražba se vrši na Dolenji Dobravi.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo.

Izkupilo prodaje je tekom enega meseca po dnevu domika s 5% obrestmi od dneva dražbe plačati pri sodišču.

Ostali pogoji prodaje in plačevanja se smejo vpogledati pri sodišču med navadnimi uradnimi urami.

A. Zemljišče vl. št. 23 k. o. Dolenja Dobrava:

1. stavb. parc. št. 13 s hišo št. 12, s hlevom, svinjakom, drvarnico in kozolcem, mera 2 a 07 m² in vrtna parc. št. 36, mera 10 a 30 m², skupna cena . . . . . 5300 K

2. gozdni parc. št. 137 in 138, mera 1 ha 37 a 07 m², izklicna cena . . . . . 800 K

3. zemlj. parc. št. 221, prej njiva, sedaj travnik, mera 16 a 26 m² in zemlj. parc. št. 224/2, travnik, mera 14 a 22 m², skupna izklicna cena . . . . . 1000 K

B. Zemljišče vl. št. 24 k. o. Dolenja Dobrava:

4. zemlj. parc. št. 342, njiva, mera 39 a 46 m², izklicna cena . . . . . 2000 K

C. Zemljišče vl. št. 161 k. o. Gorenjavas:

5. zemlj. parc. št. 581, travnik, mera 45 a 71 m², izklicna cena . . . . . 1500 K

C. kr. okrajno sodišče v Škofjiloki, odd. I.,

dne 1. julija 1917. 1676

GOBE

lepo posušene kupujem v vsaki množini po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti **jurčke,** potem **lisičke, turke, medvedove tačke** sploh vse vrste **gob posušenih,** ki jih poznate kot **užitne.** Vprašanja in ponudbe sprejema: **Rudolf Starovašnik, eksport gob v Konjicah, Štaj.**

Najenostavneje je

ako hočete prodati svojo registr. blagajno, da jo ponudite nam v nakup. Največje ugodnosti. **National-Registr. Kassen G. m. b. H. Dunaj VII. Siebensterngasse 31.**

ŠTEDLJIVOST

na celi črti

označuje vestnost državljana v vojski. Kdor rabi Lysoform, štedi moč in zdravje, da more prebiti sledeče gospodarske boje.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in zelo gasoče si lahko vsak sam pripravi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: **ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomarančnik, dišeča jerla višnjevec.** Skazati se ne more. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto runa ali žganja. Snovi z natančnim navodilom stanejo **K 12·** franko po povzetju. **JAN GROLICH drožerija pri angelu, BRNO 641 Morava.**

Dijamanti za rezanje stekla za steklarje in domačo rabo.

Dijamante za steklarje morem dobaviti sedaj le št. 4 po **K 11·70,** in št. 5½ po **K 16·–,** ker je dovoz prekinjen in se more surovo blago dobiti le težko in po visokih cenah. Povzetje 85 vinar. več. Za resno in solidno blago jamči **JAN GROLICH, drožerija pri angelu, BRNO 641 Morava.**

500 kron v zlatu

če ne odstrani **krema Grolich** z zraven spadajočim **pralnim praškom vse solnčne pege, marogе, solnčne opekline, ogrce, obrazne rdečice** itd. in ne ohrani kožo mladostno svežo in nežno. Cena **K 6·65** s poštnino vred. 3 porcije stanejo **K 17·–,** 6 porcij **K 32·50.** Vse brez kakih nadaljnjih stroškov. Naslov za naročila

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive **lase** in **brade** za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred **K 2·70.**

Rydyol je **rožnata voda,** ki živo pordeči bleda **lica.** Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred **K 2·45.** Povzetje 85 vinar. več. Naslov za naročila:

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava.

Na pažljivo otrok zanih, da se požari ne zgodijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je: 1449

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov

Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, poljske orodje, stroje, živino, zvonove in cenike, 3. vse poljske pridelke, žita in krmo, 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za želeno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi želeni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912 K 673.350·17, so poskočile koncem **l. 1913 na K 735.147·17.**

Tedaj, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rastel zaklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeništvo v Celju in na Prosečku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki. Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Na pažljivo otrok zanih, da se požari ne zgodijo!

MESTNA HRANILNICA V RADOVLJICI
KMETSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V RADOVLJICI
POSOJILNICA V RADOVLJICI

dovoljuje si tem potom naznaniti, da bodo pričenši

z dnem 1. julija 1917 za stranke uradovale od 8. ure zjutraj do 2 ure popoldne razun v nedeljah praznikih,

ter prosijo, da blagovoli P. T. občinstvo vzeti to na znanje.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici. Ravnateljstvo Kmetske hranilnice in posojilnice v Radovljici.

Ravnateljstvo Posojilnice v Radovljici.

Kupujem stare, dobro ohranjene

vrvi iz konopnine

po najvišji ceni. Cenjene ponudbe: **A. Kalan, Škofja Loka, Traia.**

Čudovito šilo za šivanje le K 3·50

Naše čudovito ročno šilo za šivanje šiva tako naglo prešivne vbode kot šivalni stroj. — Največja iznajdba, s katero more vsak sam krpati in šivati usnje, raztrgane čevlje, konjsko o rumo, nožuhovino, preproge, pogrinjala za vozove, šotore, klobučevino, blazce za kolesa, vreče, platno in vsako drugo močno blago. Dobrota za rokodelce, kmete in vojske. Neobhodno potrebno za vsakogar. Trdna konstrukcija, zelo lahka vporaba. Jamstvo za porabnost. Mnogo pohvalnih pisem. Cena kompl. šilu s klopčičem sukanca, 4 raznimi šivankami in porabnim navodilom K 3·50, 3 kosi K 10·—. Pošilja po povzetju, (na bojšče proti predplačilu.) 1552

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiessgasse 13-404.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom **posojila** proti poroštvu, zastavi življenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 22½ letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno **v Ljubljani, Kongresni trg štev. 19,** ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848·40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 ¼ %

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 kron.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO" uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je

mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepotičja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastonj in poštnine prosto.

Št. 99410	kovinasta anker Roskopf ura	K 12·40
» 99449	Roskopf ura, grav. močna, 2 pokrova	K 16·80
» 99600	Radijska žepna ura ponoči sveteča	K 16·20
» 99865	kovinasta verižica	K 1·60
» 99645	Uhani amer. double zlato	K 3·40
» 99022	Srebrni rožni venec	K 9·50

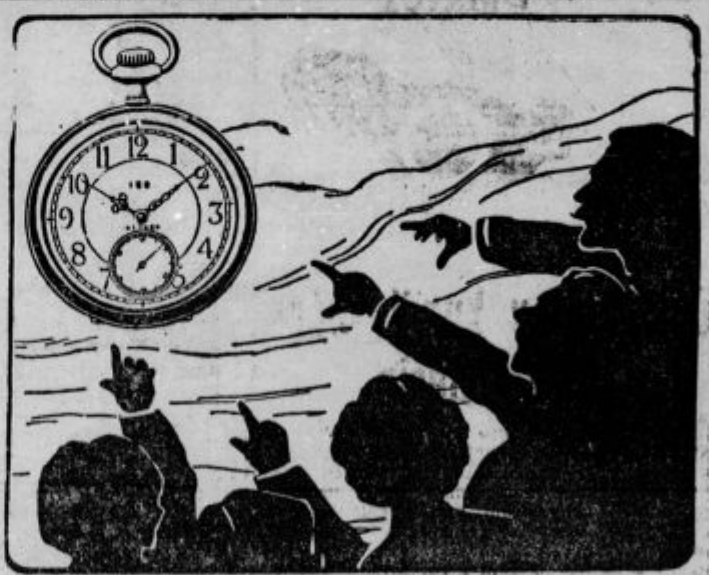

Lastna znamka „IKO" svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice. Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur. Nobene podružnice.

Dobri brivski in lasestrižni aparati

1. s britev iz srebro-jekla K 3·50, 4, 5; **varnostni brivski aparati**, poniki. K 3, 5; zn. „Perfekt" s 6 rezili K 16; 20; dvorez. res. rezilo tucat K 5, 6. Lasestrižn. K 11, 12. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založ. **JAN KONRAD**, izvozna tvrdka, Brüx št. 1751, Češko. 112

8 vinarjev

(za 1 dopis.) Vaš stane glavni cenik, ki se dopošlje na zahtevo brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Konrad

c. in kr. dvor. zal. Brüx 1864 (Češko.)

Nikel ali jekl. ure na sidro K 6·-, 7·-, 8·-. Vojno-spomin. nikln. ali jekl. ure K 11·-, 12·-; armadne radij. ure iz niklja ali jekla K 12. Masiv. srebrne Roskopf remont. ure s sidr. K 19·-, 20·-. Budilke. stenske ure v veliki izberi po nizkih cenah. 3 letno pismeno jamstvo. - Pošilja po povzetju. Zam. dovolj. ali denar nazaj.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. „rujavo mazilo". Mali lonček K 1·60, veliki K 3·— porcija za rodbino K 9·—. Z upor. tem navodilom se naroča pri: Zaloni že Ljubljano! **Lekarna pri jelenu, Ljubljana, Marijin trg.** 138

Jaz Ana Csillag

s svojimi **185 cm** dolgimi orjaškimi **Lorelejskimi lasmi**, ki sem jih dobila **po 14 mesečni rabi** pomade, ki sem jo **iznašla sama.** To je edino sredstvo proti **izpadanju las**, za njih rast in **negovanje, za ojačitev lasišča**, pri moških krepko pospešuje rast **brade**, in že po kratki dobi daje **lasem** in **bradi naravni blesk in polnost**, in jih varuje pred prezgodnjim **osivenjem** do najvišje starosti

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice, kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. »Fides« lajša bol pri votlih zobeh kakor tudi pri najstrožjih revmat. zobnih bolečinah, kjer so odrekla vsa sredstva. Pri neuspehu denar nazaj! Cena K 2·— s tubo K 3·—, 6 tub K 8·— — Nikakih zobne prhline več. Snežno bele zobe dosežete s XIRIS zobno vodo. Takojšnji učinek. Cena K 2, z stekl. K 3. KEMENY, Kaschau I. pošt. pr. 12-Z 18 Ogrsko.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

r. a. **del. živil. in rentne, nezg. in jamst. zavarovalnica**

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenski zavarov. **že po prvem letu.**

Stanje zavarovanj koncem 1914	K 173,490.838·—
Stanje gar. fondov koncem 1911	K 48,732.022·76
V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička	K 432.232·46

Kdor namerava skleniti življenske zavarovanje veljavne bkrati za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zastonj in poštnine prosto.

Sposobni zastopnik se sprejmejo po najugodnejših pogojih.

Marije Terezije cesta 12.

Na Gorenjskem se dobi

v »Prvi Gorenjski razpošiljalni«

Ivan Savnik, Kranj Gorenjsko,

po celem svetu znana **»Gorenjska rosa«**, vsakemu kmetovalcu zelo priljubljena. Kdor še ni poskusil te izvrstne in prekosljive **»Gorenjske kose«**, za katero se jamči, (garantira) naj piše takoj po njo! — Dolgosti in cene „Gorenjske kose" so:

cm	50	55	60	65	70
pesti	5	5½	6	6½	7
	3·50	3·70	3·90	4·10	4·30
cm	75	80	85	90	95
pesti	7½	8	8½	9	9½
	4·50	4·70	4·90	5·20	5·50

Dobe se tudi dobri brusni kamni, komad K 1·—, boljši K 1·50.

Pri večjem naročilu se dobi popust!

Zahtevajte cenik z več tisoč slikami zastonj!

Avtomatična past

za podgane **K 5·60**, za miši **K 4·60**, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke **„Rapid"** vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po **K 5·70**. Past za mute **»Nova«** komad **K 2·80**. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poštnina 30 v. Izvoz. tvrd. **Tintner, Dunaj III., Neulingg. 26-L.**

Nove! **Čevlje za poletje (Sandale)** **Nove!**

z močnimi lesenimi podplati in opremo iz kravjega usnja prav lepe in praktične, ponudim

Čas. v smislu oblast. navodil		
25/27	K	5·95
28/30	„	6·55
31/33	„	7·30
34/36	„	8·70
37/39	„	9·60
40/42	„	10·45
43/45	„	11·50

Pošilja po povzetju. Neprimerno sorazmeni.

Razpošiljalnica vojnih čevljev in sandal

S. HAYEK, Dunaj XIV/3., Sechshauserstr. 11/5.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta štev. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/4 %

Vloge v „Ljudski posojilnici" so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

Rezervni zakladi znašajo okrogio en milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1916 okrogio 26 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica" sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se eskomptujejo najboljše.

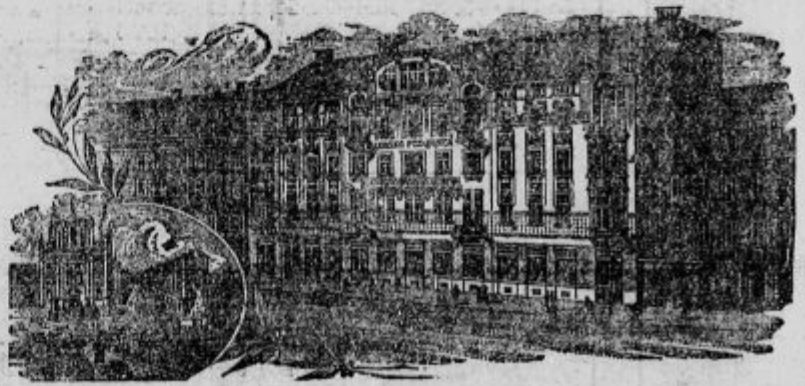

Izdaja konzorcij „Domoljuba". Odgovorni urednik **Jožef Gostinčar**, državni poslanec. Tiskala Katoliška tiskarna.